

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

JOHANNE MEYER.

FRU JOHANNE MEYER, hvilken såsom representant för "Dansk vegetarianerforening" för närvarande deltagar i Svenska vegetariska föreningens årsmöte i Stockholm, har tagit en lika verksam som framstående del i den danska kvinnorörelsen.

Åren 1885—95 gingo de politiska stridigheternas vågor så högt i den danska hufvudstaden, att de olika politiska oppositionspartierna sökte indraga kvinnorna i sitt agitationsarbete. Härigenom väcktes många kvinnor till förståelse af kvinnans rättslösa ställning. En mängd intelligenta kvinnor i Köpenhamn hade — såsom annorstädes — i många år utfört ett betydande arbete i filantropiens tjänst och därigenom förvärfvat noggrann kännedom om en hel del sociala förhållanden och de fattiges hem. Bland dem intog fru Meyer en framskjuten plats. I synnerhet sysselsatte hon sig med barnhemssaken.

Då nu den sociala och politiska rörelsen så starkt kallade på kvinnorna, blef det fru Meyer klart, att en hel del af samhällets nöd bottnade i kvinnans rättslösa ställning och i den orättvisan, att kvinnornas krafter voro satta utanför spelet i det offentliga lifvet.

Emellertid ville många upplysta kvinnor icke utan vidare sluta sig till den politiska rörelsen så långt, att de tjänade något visst parti, utan bildade själfva "Kvindelig fremskridtsforening", hvars uppgift var att upplysa kvinnorna om de samhälleliga förhållandena,

på det att de sedan skulle kunna taga ställning till desamma.

Denna förening igångsatte en "socialpolitisk skola", hvarest det gafs formlig undervisning om samhällets sammansättning och lagar. Fru Meyer var ordförande för densamma.

År 1888 hölls ett nordiskt kvinnosaksmöte, därvid "Kvindelig fremskridtsforening" startade tidskriften "Hvad vi vil". Fru Meyer valdes till redaktör för tidskriften. Hon blef sålunda Danmarks första kvinnliga redaktör.

Vid samma möte, då fru Meyer för första gången i Danmark framförde krafvet på kvinnans politiska rösträtt, upptäcktes det, hvilken eminent talare hon är. Från det ögonblicket regnade öfver henne inbjudningar från alla håll att tala om den kvinnliga rösträtten, och det finns knappt någon bygd i Danmark, där hon ej uppträdt som talare i detta eller hithörande ämnen.

Ty fru Meyer stannade ej vid rösträttskrafvet. Hon sökte alltid att gå djupare och djupare, från verkan till orsak. Så kom hon till nykterhetssträfvandet och vegetarismen. Dryckenskapen hos fadern eller föräldrarna spelar en oerhörd roll i barnens lif — att nu ej tala om dryckenskapens öfriga yttringar — och dryckenskapen är ofta outrotlig utan bättre ordnade hygieniska förhållanden, ej minst dietfrågan.

Samtidigt kämpar hon för hemlösa barns upptagande i barnlösa hem eller andra hem, och hon häfdar starkt statens plikt att taga hand om de barn, som polisen af en eller annan orsak måst taga sig an eller ingripa emot — uppfostra, ej straffa, är en af hennes hufvudprinciper.

Fru Meyer är född i Aalborg, där hennes far var tulltjänsteman. Hennes barndomshem var prägladt af djup religiositet och ädel humanism, och hon har väl förvaltadt det arf hon fick därifrån.

Mycket ung blef hon gift i hufvudstaden med grosshandlare Ernst Meyer, som fullkomligt delade hennes intresse för de hemlösa barnen. De upptogo därför 5 sådana barn i sitt hem och gäfvom dem den bästa uppfostran. Af dessa är den vackra och talangfulla sångerskan Anna Meyer väl bekant för offentligheten.

SAXON.

Från och med den 1 maj

äro

IDUNS REDAKTIONS- OCH EXPEDITIONSLOKALER

flyttade till

Drottninggatan 51, 1 tr. upp,

hvilket vi härmed ha velat meddela alla våra prenumeranter, korrespondenter, besökare och kunder.

TRE DIKTER AF BO BERGMAN.

MARGIT.

SPELA NU, så skall jag dansa.
Luften är ett haf, som bär.
Allt är sagor. Kan jag sansa
mina steg och gå så här?
Jag vill springa rätt i solen
öfver alla tak och hus,
sitta på ett moln med kjolen
fladdrande för rymdens sus.

Allt är sagor, någon pratar
sagor i mitt öra jämt.
Är det sant, att lifvet gnatar,
eller bara dåligt skämt?
Skrattar jag, så vill jag gråta,
gråter jag, är skrattet där.
Alltihop är som en gåta
och ett garn, som gör besvär.

Lös mig gåtan, red mig garnet!
Kära, jag är kall och varm.
Jag är inte längre barnet.
Blomman gungar på min barm.
Tala till den, annars dör den,
blommorna förstå så väl,
om man älskar dem — nu hör den
hvad jag hvisskar i min själ.

Stackars stora, döfva, lytta
mänskor, det är synd om er.
Det är dumt att göra nytta.
Jag gör ingenting numer.
Är en vind, som går förbi er,
och ett flarn, som vinden för,
och en ton i melodier,
dem ert öra aldrig hör.

TILL EN KONSTNÄR.

Jag säger dig: du måste vandra vida
på stenig mark, när andras mark är slät.
Du måste stappla, stupa, genomlida
ditt eget lif och hundra lif i det.

Du måste slita hjärtat ur din sida
och ge ditt blod och gå i smuts till knät.
Du måste strida, det är saken, strida
för stridens skull och ej för lagerträt.

Och vän skall svika dig och älskarinna bli trött att slåss med skuggor om din själ — så får du bjuda bägge två farväl.

En flyktig regnbågsbild på ögats hinna är lyckan, du skall mista den också och vara glad och gå framåt ändå.

VIOLE D'AMOUR.

En kväll när skymningen sjunger på dämpad sträng om en död, en vårkväll, en kväll i hunger — mitt hjärta, jag vet din nöd. Du barn, som aldrig vill somna och aldrig tar rast och lof, se hvilans dar äro komma. Din sömn är glömska, så sof.

Men minnet vakar och vänder sin blick — och min nöd är stor. Nu spelas af andehänder en gammal viole d'amour. Du fryser, hjärta, och bränner. Är någon hos dig i dag? Det rörs en skugga. Jag känner mot pannan vingarnas slag.

FRÅN POLITIKENS GÅRDAR.

II.

RÖSTRÄTTSDEBATTEN tog i anspråk två af riksdagens sista dagar och fick den utgång, som väntad var: att regeringens röst-rättsförslag föll på andra kammarens motstånd mot den af första kammaren som garanti fordrade proportionella valmetoden. Men om kamrarnes beslut skiljde sig i denna del, voro de däremot enstämmiga i att den politiska valrätten skall byggas på den allmänna rösträtts grund. Och hvad mera är: detta erkännande af mannens medborgarvärde förenades hos ett öfverraskande stort antal af riksdagens medlemmar med insikten om, att samma klokhetsskäl och rättfärdighetskänsla som betinga att hvar man skall med sin röst få deltaga i statens styrelse, de gälla ock för kvinnans deltagande i vårt politiska lif. I första kammaren samlade gamle landshöfding Sjöcrona en tredjedel af kammarens röster för sitt yrkande om politisk rösträtt åt hvar man och *kvinnna*, som åtnjuter kommunal sådan, och i andra kammaren vann Stockholms stads borgmästare hr Lindhagen efter ett lysande anförande ej mindre än 93 röster mot 115 för en utredning om politisk rösträtt åt kvinnan. Svårigheten i rösträttsfrågans lösning ligger ju däri, att samtidigt man vill gifva hvar man hans medborgarrätt, vill man icke äfventyra vårt samhällslifs sunda och lugna utveckling, man vill ha garantier. Många sådana ha föreslagits: maskerade censusbestämmelser, klassval, graderad röstskala och nu sist proportionella val, men alla ha de förkastats. Hvar finna en garanti tillräckligt stark, omfattande och rättfärdig att kunna godkännas af alla partier? Måne det ej är här som i alla andra fall, att det rätta är det

enda trygga, kloka och gagneliga? Gif kvinnan hennes medborgarrätt, och Sveriges framtid har sitt starkaste värn!

* * *

*

Under de sista dagarne afgjorde riksdagen ytterligare ett par frågor, berörande ett stort antal af vårt lands kvinnor. Den beviljade sålunda vårt lands 8 à 9,000 småskollärarinnor en löneförhöjning, visserligen ej större än 50 kr., men dock säkerligen mycket välkommen i de knappa ekonomiska villkor, under hvilka dessa få utföra sitt viktiga uppfostrarekall. Äfven antogos lönerogleringar för lärarinnor vid folkskoleseminarierna och vid högre lärarinneseminarier.

För några af de förre höll lönerogleringen på att af formella skäl medföra en löneminskning i stället för, som ämnadt var, en löneförbättring, men genom ett kraftigt ingripande af den för kvinnans intresse alltid vakne landshöfding F. Boström fick lönerogleringen äfven för dem en lycklig utgång. Vidare har riksdagen i hufvudsak antagit k. m:ts förslag om upprättande af en pensionsanstalt för legitimerade barnmorskor med anställning hos kommun eller å barnbördshus, från hvilken dessa vid fyllda 55 år och efter 25 års utöfning af yrket erhålla en årlig pension af 300 kr.

De frågor, som utom dessa och andra förut nämnda tagit riksdagens tid och kraft i anspråk, ha mestadels berört våra näringar, kommunikationer och skatteförhållanden, af hvilka endast några af större allmänt intresse må här nämnas. Sålunda skall norra stambanan framdragas till den fruktbara Torne-dalen och undersökning skall göras för en inlandsbana, gående från vår öfversta tvärbana vid Gellivare genom Norrbottens inre milsvida obygder ned öfver Storsjöns och Siljans vattubäcken till Väneren och därifrån till hamn vid Västerhavvet, och Nya Trollhätte kanalbolag skall inköpas af staten för att Trollhättans väldiga vattenmassor skola kunna tillgodogöras industrien. Dessutom har naturligtvis försvaret så till lands som sjöss fått sina behöriga, om ock af hänsyn till de minskade statsinkomsterna och tunga skattebördorna något inknappade anslag.

Det gamla riksdagshuset bakom Riddarholmskyrkans röda murar står nu öde, och från dess flaggstång skall den tretungade riksflaggan ej mera vaja. När nästa år bryter in och folkets ombud på nytt samlas till sitt riksvårdande värf, sker detta i riksdagens nya hus på den minnesrika Helgeandsholmen. Må ej många år förgå, innan alla vårt lands medborgare gifvas sin fulla rätt och kvinnan i detta statens nya tempel intager sin plats som mannens jämlike!

EN KAMP. AF GERDA FAHLROTH.

DU KÄRA! Om jag tiger eller talar, gör jag dig ondt. Jag drömde i natt, att jag såg dig gå med böjdt hufvud, lastad med en sorg, som kom dig att svikta. Jag mötte en blick ur dina ögon och visste, att det var jag, som lagt denna börda på din käcka, trotsiga nacke och böjt den. Jag vaknade, het af ångest. Det var din framtid, sådan jag skulle komma att skapa och forma den. Ingen människa har rätt att tillfoga en annan något ondt. Och jag är dömd att bringa smärta öfver den jag älskar! Då är det dock bättre att tala i tid. — Du skall glömma mig. Du är skapad för sol och ljus, du har närt dig däraf hela ditt lif, och så stark är den lifgifvande värme, som

strålar ut af ditt väsen, att jag hela denna sommar byggt upp stommen till ett nytt lif af dess kraft och glömt, hvem jag är. Glömt att jag är en produkt af tidens jäktande oro och det tvifvel på målets värde, som suger vår kraft. Om du visste, hur lifvet, ödet, försynen, omständigheterna eller jag själf, — hvad du nu vill kalla det, som leder färden — kastat mig vilse på stigen, tagit min barndoms bekymmerslöshet, min ungdoms friska glädje. Det är den gamla historien om luftslott, som byggas upp till himmelens skyar för att ramla med så mycket mera brak och dån, ideal, som skapas för att aldrig nås. Och snart ligga alla drömmar begrafna i smuts, skam och synd, och man orkar ej minnas, att lifvets skönaste innehåll är en glad sträfvan mot drömmars verkliggörande, utan inbillar sig, att det består i att hjärtlost trampa ner dem, som stå i vägen för ens åtrå. En gång står man färdig att eröfra världen. Med sitt blödande hjärta naket ger man sig i dikt, i konst, i arbete åt lifvet och människorna, viss om att en så storartad gåfva ej kan försmås. Man skjutes åt sidan som ogångbart mynt, och i sanden försvinner hjärtats rödaste saft. Några rycka i förtviflans mod gåfvan tillbaka och gömma sig i öknens för att hela såret. Kanske gå de ut i lifvet igen, när tiden lagt en skyddande hinna däröfver, kanske bjuda de ännu åt människorna något, som klappar som ett hjärta, men sitt nakna blödande hjärta offra de ej tvenne gånger. Men världen tar det för godt och tackar för att den slipper se hjärteblod. — All denna kväljande smärta hade jag öfvervunnit, jag hade blifvit en arbetare i trampkvarnen, kommit in i likgiltighetens ro.

Då kom du! Stod där midt i denna sommars yppiga fågning, med hela din varelse glödande af en kärlek, som gjorde mig till en man öfver alla män, en konung öfver alla konungar. Jag kunde storma världen, kände det, som kunde jag ännu en gång forma i dikt, hvad som i årtal stängts inne i mitt innersta. Och du trodde på mig. Kanske var det detta, som gaf mig denna nästan förgätta känsla af kraft. Trodde mig utan vittnesbörd, utan ord nästan. Detta säger jag dig, för att du skall förstå och förlåta, att jag blef din hjälte, jag, som är intet, mindre än intet. Därute i skogen med dig vid min sida, med hafvet så långt mitt famnande öga nådde, med sol och måne och stjärnor, där var jag din drömde diktarkung och slöt dig till mitt hjärta. Här i stadens ohyggliga kvalm är din konung död. Och jag är fattigare, armare än någonsin efter denna syn in i lyckolandet. Själftva tillvaron med alla dess nålsting och småting förlamar min kraft. Kunde jag blifva gatsopare, vore det ju något. Men äfven det kräfver sin man. Jag är intet, mindre än intet. Jag har ej ens lust eller kraft att önska ett slut. Trampar i kvarnen, äter, dricker och soffer med tom hjärna och stelnadt hjärta. Blott ett står klart för mig. Du skall ej länkas fast vid mig, din tillvaro ej förmörkas af min skugga. Du skall sola dig på lifvets höjder, dricka af dess skummande vin. Jag tror, att du hör här till de utvalda, för hvilka dessa lyxartiklar finnas till. Du skall glömma mig, när jag försvinner ur ditt lif. Det bör vara lätt. Jag är ej värd en tanke.“

Ake.

*

Och detta var hennes första kärleksbref! Här hade hon gått alla dessa dagar, sedan han reste och väntat på det första brefvet och så detta hjärtlösa slag! Hennes första känsla var hvarken sorg eller förtviflan, men vrede. Det steg någonting upp i halsen, som nästan ville kväfva henne. Hur vågade han! Trodde han, att hon var till för dröm och lek under soliga

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarna.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

sommardagar, men då mörkret och kölden kommo, då var hon ej den rätta? Trodde han, att hon skänkt honom sitt innersta väsen, kämpat med honom om honom själf och vunnit, för att sedan få sin gåfva tillbaka, för det han ej kunde sätta henne i glasskåp. Hon läste brevet en gång till och vreden upplöstes i häftigt gråt.

“Stackare“, tänkte hon, “hvad han har det ondt, hvad det är synd om oss båda. Här har jag gått och styrt och ställt för min bror hela min ungdom, rest med honom och delat hans lif, aldrig känt mitt hjärta klappa fortare för någon, tagit lifvet friskt och sorglöst, och så kommer plötsligt i min väg en man, modlös, bitter och ur led. Han tar hela min själ fången, och jag kämpar som ett lejon om hans. Isen kring hans hjärta smälter, han är min. Jag är stolt som en skapare, ty jag har gifvit en själ nytt lif. Och nu . . . Jag får börja kampen en gång till.“

Hon steg upp och gick med trötta steg in till brodern.

Tor Reder var femton år äldre än sin syster, och sedan hennes sextonde år hade han varit både far och mor för henne. Det rådde också mellan dessa två en intuitiv förståelse af det finaste och mest dolda i den andres väsen. Och utan tvekan gick Gurli till sin bror med detta, som hon knappast själf kunde röra vid, utan att hjärtat krympte samman i smärta. Han reste sig hastigt, då hon stod framför honom.

“Hvad du är blek, kära barn, har du gjort dig illa?“

“Åh, Tor, någon annan har gjort mig illa, hjälp mig du!“ — och hon räckte honom brevet. “Läs det, så slipper jag tala.“

Han tog brevet och ställde sig vid fönstret med ryggen mot rummet, och Gurli satt med ansiktet gömdt i händerna. Hon hörde, hur han vände arken och tyckte, att hvarje sida varade en evighet. Så vände Tor sig häftigt om, hon lyfte upp hufvudet och mötte hans ögon, som blixtrade af vrede. Hon såg, att han hade hårda ord redo, men han betvang sig, vände sig åter mot fönstret och läste brevet på nytt. Trots sin bedröfvelse måste Gurli le.

“Ingen är som han“, tänkte hon, “och ändå kommer jag att offra hans gillande ord och gå min egen väg, om han ej hjälper mig att göra, hvad jag måste göra.“

Hon togs ur sina tankar af broderns röst: “Kom hit, Gurli.“

Hon steg upp och gick fram till honom, och han lade sin arm öfver hennes skuldror.

“Och nu, hvad vill du?“

Gurli vände sig mot honom och såg honom rakt in i ögonen.

“Jag vill resa till honom. Jag måste göra det. Lika mycket för min skull som för hans. Jag kan ej lefva utan honom“, tillade hon sakta. Brodern såg forskande på henne.

“Har du tänkt på, hur folk i allmänhet skulle bedöma detta?“

Hon skakade på hufvudet.

“Ser du, min vän, du och jag ha lefvat ett okompliceradt själfständigt lif, du har aldrig varit i något sådant dilemma, att du behöft tveka, om det vore lämpligt att gå vägen rakt fram. Icke en på tusen skulle anse, att du borde gå den väg, du vill välja. I deras tycke borde din blygsamhet förbjuda dig att ensam i en stor stad söka upp en ung man i hans bostad, din kvinnlighet och stolthet aldrig tilllåta dig att tvinga dig på en man, som förnekat dig.“

“Åh, Tor, hur kan du vara så hård, du vet, hvad jag är för honom.“

“Jag talar ej mitt språk nu, du skall komma ihåg det. I världens ögon vore du en långt

sannare kvinna, om du med trotsig blick och leende läppar dansade bort dina sorger på en bal.“

“Så får jag riskera världens samtycke, du.“ Jag älskar honom så högt, jag kan ej afstå utan strid.“

Hennes läppar darrade, fast hon försökte att vara tapper.

“Så hjälper du mig då?“ Hon såg så förtröstansfullt på honom, att det blef rent förskräckligt att förrätta bödeltjänst.

“Inte än, du skall höra på mig litet till. Det är en sak ännu, som jag måste säga dig. Af hundra män skulle nittionio döma som världen.“

Han hade tagit bort sin arm och stod strax bakom Gurli, som lutade pannan mot rutan. Hon ryckte till, som om han stuckit henne och vände sig mot honom med en skrämnd blick.

“Du menar . . .“

“Ja, jag menar, att om han, som du älskar, icke är den hundrade, kan du lida ett större nederlag i denna strid, än du anar. Jag borde kunna råda dig, men trots han är min vän, vet jag ej, om han hör till de nittionio eller är den hundrade. Det gör mig ondt att säga dig allt detta, men det är bäst, att du fattar ditt beslut med öppna ögon.“

Hon såg alltjämt på honom med häpnad ögon, som om hon ej fattat, hvad han sagt, men så ljusnade blicken, och ett leende kom på läpparne.

“Han är den hundrade, Tor, det känner jag så visst.“

“Näväl, om så är, skall du handla, som du anser rätt. Det är så mycket skeft här i världen, icke minst i vår åsikt om hvad som är hederligt handlat mot en medmänniska, och hvad som upprör dig i detta bref, ansåg Åke helt enkelt som ett steg, som måste tagas, därför att hans begrepp om heder fordrade det. Han är fattig, du är bortskämd, och hvad värre är, han tror, att lifvet har gjort upp sin räkning med honom, då jag tror, att det kunde ha mycket att bjuda honom och ändå mer att kräva af honom än.“

De stodo tysta ett ögonblick. Han tänkte på, att denna varma flicksjäl kanske skulle få ett sår för lifvet, ifall illusionen svek.

“Och du vill fara till honom?“

“Ja, ja, jag känner, som om mitt lif vore insatsen i denna strid, och jag vill lefva.“

“Näväl, jag vet, att folk skulle anse det som en galenskap, att jag ej hindrar dig från att följa din vilja, men“, fortsatte han eftersinnande, “jag har alltid predikat för dig om fri vilja och eget ansvar, och hur utgången än blir, tror jag, att du gör rätt. En kvinna borde ha rätt att kämpa med öppet visir för sin lycka. Jag vet ej, om det är vårt eller deras fel, att så ej är.“

“Jag vet det ej heller, men ett vet jag, att jag ämnar göra det.“

Hon stod där så ung och maktmedveten framför sin bror, att det blef honom omöjligt att göra flere invändningar. Så finge hon då i Guds namn resa. Det vore godt, om många hade det modet — men också den renheten.

*

Då Åke Wilson en dag kom hem från sitt arbete, låg i hans breflåda en breflapp med de orden: “Jag har sökt dig, men förgäfves. Om du kan, var hemma kl. 6.“ Ingen underskrift, och stilen kände han ej heller igen. För resten var det antagligen skrifvet med den skrofliga väggen som underlag, så det fanns ej mycket af stil. Han antog, att det var någon af de vänner, som tittade till honom, och som var i värre knipa än vanligt. Han hängde hatten i tamburen och gick in i sitt rum. Han hyrde det af två systrar, som voro på skilda

Broderade Blusar

och

Klädningstyger

Schweizer-broderi. — Sista nyhet på Japan- & Shantungsidan till kronor 3,05 & 3,15 pr meter, tull- & portofritt, öferera

Schweizer & Co., Luzern S. 5. (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

kontor, men hade sitt hem gemensamt. Ingen var hemma, det var tyst rundt omkring. Han gick fram till fönstret och såg ut öfver Johannes kyrkogård, där sanden låg mörkviolett i den sjunkande solen. Och tankarna kretsade oafbrutet om detsamma. Hvar blef den inre tillfredsställelse af, som han väntat sig af sin hjältemodiga handling. Han hade kommit därhän, att han ej hoppades på lugn nu, förrän han fått ett ord från henne så: “Jag förstår dig och högaktar dig.“ Hon skulle naturligtvis vara för stolt att säga, om hon led som han, tänkte han bittert. Han slöt ögonen och såg henne, sådan hon stod där med ögonen sänkta i hans, de vackra, heta ögonen, som han kysst. Hvad han längtade vanvettigt efter henne. Och ändå ångrade han ej sitt bref. Han såg sig om i rummet. Tänka sig henne midt i torftigheten, fager och fin som en prinsessa, hon som aldrig trampat på en skarp sten på sin väg. Det var rätt, hvad han gjort, men ändå led han af en ovisshetens oro, som han ej kunde bekämpa. Omedvetet följde han klockans gång däruppe på kyrkan, och just som hon slog sex, såg han en man gå upp för trappan till kyrkogården.

“Det måste vara Tor Reder“, sade han för sig själf. I det samma ringde tamburklockan. Där var den anmälda vännen. Det för igenom hans hufvud, att Tor kommit för att ställa honom till räkenskap, men beslutit att vänta en stund, när han såg den andre gå in. Han öppnade dörren, och där stod Gurli. Han kände det, som om hjärtat upphört att slå. Ingen af dem sade ett ord. Så gick Gurli raskt förbi honom in i rummet. Åke följde henne långsamt och stängde dörren bakom dem. En stund stodo de tysta och sågo på hvarandra. Han var så eländigt blek, och Gurli tyckte, han såg tio år äldre ut än när de skildes ute på landet. Hon kände, att tårarne fyllde hennes ögon, och drifven af en känsla af okuflig ömhet sträckte hon armarne ut mot honom. Han tog hennes båda händer och tryckte dem mot sina ögon. Hela hans starka kropp skakade, och som snyftningar kommo orden: “Min älskade, min älskade!“ Gurli kände som en ström af eld gå från hans brännheta ögon, torra som af sorg och nattvak, och hon var så upprörd, att hon endast kunde mumla hans namn gång på gång.

Så släppte han hennes händer hastigt, som om med ens verkligheten trädte fram.

“Hvarför har du kommit hit, Gurli? Har du ej fått mitt bref?“

“Du får låta mig sätta mig först, skall jag svara dig sedan. Jag är så trött.“

“Kära, förlåt mig, jag borde ha tänkt på det, sätt dig här.“

Han drog fram en korgstol, och hon satte sig. Hon kände sig så matt, och tankarne dansade rundt. Åke stod vid skrifbordet och såg på henne. Han hade glömt, att hon var så vacker och så fruktansvärdt långt ifrån honom, där hon satt i sin eleganta dräkt, som passade så illa till omgifningens torftighet.

CEREBOS SALT: Stärker födan.

Användes i stället för vanligt salt. Det

Hos specerister

Lanolin- Sana-Tvål.

Garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.

Bästa Barntvål!
25 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.

“Hvarför har du kommit?”

“Jag har kommit för att upprepa för dig ett ord ur ditt bref, det, att ingen människa har rätt att göra den andra ondt.”

Åke gjorde en afvärande rörelse med handen.

“Ja, jag vet, att jag burit mig åt som en skurk, men jag har sökt bot för det genom att ge dig fri.”

“Men jag vill ej bli fri, jag anser det ej som det bästa, du kan göra emot mig.”

Hon såg honom frimodigt in i ögonen, och han måste samla hela sin styrka för att ej kasta sig ner och gömma hufvudet i hennes sköte.

“Gurli, Gurli, fresta mig ej”, bad han, “låt mig ej kämpa striden en gång till. Du vet ej hvad jag lidit.”

Han började gå rastlöst fram och åter.

“Men hvarför, hvarför?” sade Gurli. “Är det att din stolthet fordrar, att din hustru skall omgifvas med ett visst mått af lyx, är det att den tillfredsställes, det viktigaste i denna sak? Att du sköflar mitt lif, tar ifrån mig det enda jag vill äga, rättigheten att vara hos dig, räknas det för intet?”

Han stannade och såg på henne.

“Hvad hon är olik alla andra,” tänkte han. “Ingen skulle ha gjort det hon gör nu.”

Han kände det varmt om hjärtat.

“Stolt, är jag stolt”, sade han med ett svagt leende, “jag, som erkänner mig så svag, att jag ingenting kan ge eller taga emot?”

“Åh, du tror, att det är ödmjukhet, men det är falsk stolthet”, — tonen blef mot hennes vilja skarp och dref en brännande rodnad upp på Åkes kind.

“Du måste förstå mig, Gurli”, sade han, “jag tror, att du kan lefva utan lyx, men jag tror ej, att du kan lefva ett så oharmoniskt lif som mitt och vara lycklig. Äfven din friska ande skulle dragas ner af alla dessa misräkningar, som en skapande arbetare är utsatt för.

För hvarje gång skulle du känna bördan af att vara sammankedjad med en, som aldrig lärt sig att taga lifvet som det är, utan som han drömt, att det skulle vara. Hvad vet du om lifvet och hur svårt det kan vara att lefva?”

Han strök sig med handen öfver pannan som i ångest.

“Kanhända jag ej vet det, men jag vet, att det blir svårt för mig att lefva, sedan jag blifvit beröfvad tron på mig själf.”

Det hade kommit ett djupt allvar i rösten, som kom honom att se upp.

“På dig själf”, kom det frågande.

“Tänk, att ha gifvit ur sitt hjärtas djup sin kärlek och tro och se, att trots gåfvan gått ur ens hetaste blod och finaste nerv, har den ej varit nog fin och stark att väcka din tillit till min styrka att bära lifvets börda med dig. Förstår du inte, att jag då skall mista tron på mig själf? Går du från mig och tar den med dig, så har du sannerligen plundrat mig.”

Hon reste sig från sin plats och gick fram till fönstret. Det började skymma, men hon såg ännu brodern gå fram och åter där nere på kyrkogården. Hon kände, att hon snart ej mäktade mer. Tor hade rätt. Hon finge nog gå med sitt försmädda hjärta.

Det var alldeles tyst i det lilla rummet, där skymningen gjorde alla föremål tvekande och osäkra. Hur kunde han kasta bort allt detta, som bjöds honom? Åke kände något växa inom sig, en lust till en tvekamp med ödet än en gång. Han gick och ställde sig vid Gurlis sida.

“Och du tror på mig än?” frågade han sakta.

“Jag älskar dig, och jag tror på dig”, kom svaret lika lågt.

“Så tar jag emot din stora gåfva, min älskade, kanske kan en kvinnas tro bygga upp ett lif. Jag känner det som om du höjt mig öfver mig själf.”

“Jag visste det. En kvinna kan kämpa för sin kärlek med öppet visir”, sade Gurli och smög sig in i den famn, som sträcktes mot henne.

FRU GÖRANSSONS SKANDAL.

FRU GÖRANSSON klädde sig till förmiddagsbjudningen hos konsulinnan i en särdeles uppyrmd sinnesstämning. Hon smågnolade till och med på en operettstump, under det hon stod framför sängkammarspegeln och burrade upp sitt hår, och hon kunde låta bli att förarga sig öfver fru Postelins många vräkiga sidenblusar. Något så simpelt som att yfvas öfver kläderna. Å nej, det fanns nog annat, som man kunde göra sig bemärkt med, och den här gången var det inte värdt, att den där påfågelsvippan som vanligt tänkte spela mata-dor, och ingen annan heller för resten — Hilma Göransson visste hvad hon visste, hon, och trots att hon uppträdde i samma blus fyra gånger, så var det i alla fall hon, som i dag skulle blifva den medelpunkt, kring hvilken det mest brinnande intresse, den glupskaste nyfikenhet skulle samla sig.

Saken var den, att fru Hilma Göransson föregående kväll fått tag i en pin färsk skandal, inte bara en liten ynkelig skandalunge, utan en riktigt fullfjädrad, fet och präktig en! Och det bästa af allt — den var så färsk, att den ännu inte hunnit komma ut, fru Göransson hade den så godt som i första hand. Det fanns ju rakt ingenting, som kunde sätta ett sådant lif i konversationen som en skandalhistoria. Att komma med Emils halsfluss och Karins influensa och Linas oförskämda uppförande, det var lika gammalmodigt och trivialt som att orda om hyrorna, torgrisen och sömmerskeräkningarna. Nej, konversationen på fruntimmersbjudningarna hade verkligen under senare år fått en högre lyftning, ett innehåll, som bar vittne om, att fruarna följde med sin tid och inte bara gingo och malde och malde i den välsignade hushållskvarnen. Visserligen var toalettfrågan ännu alltjämt ett gouteradt samtalsämne, liksom “andras affärer” fortfarande gåfvo stoff till ett intresseradt meningsutbyte, icke minst förlofningar, bröllop och andra lika glädjande familjetilldragelser, men det stannade icke bara vid sådant där. Tjänarinnefrågan — som var något helt annat än att sitta och orera om sina pigor — hade debatterats lika ifrigt som på diskussionsmötena, fast med den skillnaden, att på kaffebjudningarna var det ringa utsikt att få tala till punkt — alla damerna skreko om hvarandra i en röra, tills förvirringen blef sådan, att de debatterande föredrogo att debattera två och två, hvilket gjorde förbistringarna om möjligt ändå värre.

Men så hade man teatern — det vill säga de uppträdande — och litteraturen: “En alldeles förtjusande bok!” “Åh, inte just något vidare.” “Dagbladet tycker den är utmärkt — “ja, men Nyheterna sablade ned den.” Och så politiken! “Nej, visst inte! — Skulle inte jag veta det! Ernst, som är vid trängen!” — “Båda två vill ha Gotland till kolstation, — det är alldeles säkert, min man...” “Ja, men tyske kejsarn...”

Men — det finns tre små ord, som verka lik en trollformel, och det är — *har ni hört?* — När de orden uttalas med en mystisk blinkning, ett menande tonfall, då kan den, som uttalat dem, vara viss på både att erhålla och behålla ordet. Det var det fru Göransson visste och det var därför hon gjorde sin entré hos konsulinnan, med en på samma gång triumferande och nedlåtande älskvärdhet, som dock något afkyldes, när hon märkte, att sällskapet icke, som hon beräknat, ännu var fulltaligt, fru Postelin fattades. Hon kom, gubbevars, alltid sist, men i dag hade fru Göransson beslutat att hon själf skulle vara den sista. Hon brann visserligen af ifver att få förkunna sin nyhet, men nöjet skulle betydligt reducerats, om det ej skett i fru Postelins närvaro. Hon kunde därför knappt dölja sin misräkning, då värdinnan sade, att “lilla kära Gerda Postelin” telefonerat återbud. —

Knappt voro hälsningarna utbytta, förrän fru Göransson från alla håll öfverflyglades med: “Har du hört? — har du hört?”

Fru Hilma Göransson log mystiskt och öfverlägset. Om *hon* hört!

“Jaså, du har således läst den här morgontidningen — jag trodde ni hade en kvällstidning?”

Fru Göransson iakttog en värdig tystnad. De skulle få kackla slut om sin lilla struntskandal först, sedan... droppvis skulle hon minuter ut det dyrbara innehållet, och hon intogs af en sådan fröjd vid tanken på, hur laddad hon var och hvilken sensation hon skulle åstadkomma, att hon inte vidare tänkte på fru Postelins frånvaro.

Hennes triumf skulle dock inte räcka länge. En af damerna började läsa upp något ur tidningen, som låg utbredd på bordet. Fru Göranssons hy förvandlades och hennes hjärta krympte samman — det var ju hennes egen kära skandal! De nedriga tidningarna! Ingenting är dem heligt. Hon satt där med sammansörpt mun och ett kallt förakt i blicken.

“Fy så uselt!” utbrast hon, när föreläserskan höll upp, men tillade i samma andedrag: “Är det slut — är det allt — eller står det något mer?”

Nej, det stod ingenting mer.

Då slätades rynkorna ut på fru Göranssons panna och hennes mun vardt åter rund och leende.

Åh, det här var ju bara den torra benstommen, men hon satt inne med detaljerna, hon, och i känslan af sin makt lade hon sig värdslöst tillbaka i fätöljen och såg sig omkring med en utmanande blick. Och för att hennes triumf skulle blifva så mycket större, hvem träder nu in, om inte fru Postelin, som i sista stund kunnat göra sig ledig och beslutat komma och öfverraska, och af ingen välkomnades “lilla kära Gerda” uppriktigare än af fru Hilma.

“Har du hört? — har du hört?”

Den tilltalade hytte skälmskt med fingret åt de ifriga damerna och började långsamt draga af sig handskena.

Ja, jag såg naturligtvis notisen där i morse”, sade hon nonchalant, med en nick åt tidningen, “och det är ju nätt och jämt så mycket som en städad tidning kan draga inför offentligheten, men jag vet åtskilligt mer, jag.”

Fru Göransson reste sig till hälften ur stollen, alldeles blek af vrede.

"Nej, vänta — vänta!" flämtade hon, "det är ju jag, som..."

Men det var för sent. "Lilla kära Gerda" hade redan börjat avslöja fru Göranssons alla detaljer, och i en dylik situation var utgången gifven.

När fru Göransson kom hem, mädde hon illa och måste taga ett pulver. Och hon var hela dagen vid ett sådant humör, att Göransson schappade till en varieté, Emil och Karin lade af till skridskobanan och Lina dängde i dörrarna och utbasunerade för husets alla pigor i trappor och förstugor, att hennes fru var då "den elakaste och gemenaste varelse hon i hela sitt lif råkat ut för."

Men så är det väl också nedrigt, att när man sitter inne med den finfinaste, pinfärska skandal, se den bortsnappad midt för ens näsa, utan att ens få behålla så mycket som en enda liten fjäder!

STEFFEN.

»DET KONGELIGE THEATER» I KÖPENHAMN.

(ÖFVERS. FRÅN FÖRF:S MANUSKRIFT.)

»DET KONGELIGE THEATER» i Köpenhamn kallas "Holbergs scen", liksom Ludvig Holberg kallas "den danska skådeplatsens fader". Bägge delarne med rätta. Ty den danska nationalscenen har Holberg att tacka för sin instiktelse och sin första blomstring, och än i dag kvarlevet ju traditionen från denna epokbildande genombrottstid i den danska dramatiska konsten.

Den 23 september 1722 öppnades "Den danske Skueplads" i Köpenhamn — karaktäristiskt nog för tiden med Molières "Den girige" i dansk översättning. Men redan tidigare hade Holberg skrivit och skänkt teatern sina fem första lustspel, bland dessa "Gert Westphaler" och "Jeppe på Berget", och inom utgången af det följande året (1723) förelägo 10 andra skådespel färdiga från hans hand — bland andra "Erasmus Montanus" och "Henrik och Pernille" — en fullkomligt öfverväldigande, frodig och värdefull, i den danska litteraturen fullkomligt banbrytande produktion. Efter hand sattes också alla dessa stycken i scen och genom sitt eget värde kommo de mest att bilda repertoarens egentliga kärna, hvilket de till en viss grad ännu äro.

Om vi kasta en blick på "det kongelige Teaters" ställning och verksamhet under det 19:de århundradet, faller det strax i ögonen, att denna period betecknar ett mäktigt uppsving, både i repertoar och i framställningskonst. Sedan förut det utländska under många årtionden haft öfvertaget i bägge dessa afseenden, utvecklade sig en nationel dansk dramatisk litteratur, hvilkens yppighet och betydelse äro förvånande stora i jämförelse med det föregående århundradets, om man undantar Holbergs enastående verksamhet. Och efter hand framträder, en så lång rad utmärkta, högt begåfvade sceniska konstnärer och konstnärinnor, att den kungliga teatern i Köpenhamn, genom dessa två faktorer — de dramatiska författarne och deras framställare — blef till en verklig konstinstitution, ett viktigt moment i hela den danska kulturens utveckling.

Man behöfver endast nämna några namn för att påvisa den danska nationalscenens blomstring i början af förra århundradet. Adam Oehlenschläger inviger en ny ära — den stora tragediens, hufvudsakligen med ämnen från nordens forntid — då hans "Hakon Jarl" uppfördes (1808). 1825 inför Johan Ludvig Heiberg med sin "Kong Salomon og Jörgen Hattemager" vädevillen på den danska scenen och vinner åt denna då för tiden nya, älskvärda konststart, för hvilken hans "Nej" är en typisk representant, en publikynnest, som den bevarat genom många släktled. Henrik Hertz med sina eleganta lustspel och sina formfulländade romantiska skådespel, J. C. Hauch med sina dramer, C. Hostrup med sina trefliga och roliga komedier, hvilka — som t. ex. "Gjenboerne", — till största delen äro skrifna

som tillfällighetsstycken för studentspektakel, men som sedan på grund af sitt konstnärliga värde och sitt äkta danska lynne införlifvats med den kungliga teaterns repertoar — alla dessa satte under första hälften af det nittonde århundradet och långt fram mot dess slut sin prägel på den danska skådeplatsen, dess konst och dess publik. Det har funnits tider, då det sett ut, som om den ene eller andre af dessa författare skulle ha försvunnit från spellistan — men alltjämt ha deras verk tagits upp i ny instudering. De höra alla med i teaterns fysiologi och utan att minnas dem, får man ej den rätta bilden däraf.

Under århundradets sista decennier framträder en rad yngre danska skaldar och författare, bland hvilka företrädesvis Holger Drachmann, Einar Christiansen, Otto Benzon, Gustav Esmann och Gustav Wied hafva varit representerade i den kungliga teaterns repertoar. Esmanns "Den kære Familie" och "Det gamle hjem" tillhöra liksom Wieds "Skærmydsler" teaterns säkraste succéer från senare år.

Samtidigt är det emellertid af intresse att konstatera, att de norske diktarne Henrik Ibsen och Björnsterne Björnson från första stund funnit en gästfri hemvist på den danska scenen, och att Ibsen fortfarande spelas på den kungliga teatern i Köpenhamn med ett intimt förstående och en konstnärlig förmåga, som göra fullgoda skäl för dess rykte som en Ibsen-scen *par excellence*.

Ibsen har icke endast till antalet föreställningar spelat en stor roll för teatern. Äfven i rent konstnärligt afseende ha hans verk varit af stor betydelse för densamma, i det de erjudit skådespelarpersonalen uppgifter, som satt deras förmåga på allvarliga prof, och hvilkas lösning varit detsamma som en serie segrar. Det torde kunna anses som ett faktum och sägas utan någon öfverdrift att äktare, finare sammanstämd skådespelskonst än den, som kungliga teatern gifvit och gifver t. ex. i "Vildanden" och "Ett dockhem", får man icke se på någon scen, icke ens bland de yppersta i utlandet; och vid de danska gästspelen på senare år i Berlin och i Prag har detta också utan reservation erkänts från tysk och czeckisk sida.

Naturligtvis har "det kongelige Theater" vid sidan om den nordiska litteraturen, hvaribland icke må förgätas Strindbergs "Brott och brott" — också spelat den utländska dramatiska litteraturen i översättning. Med framgång och under lifligt intresse från alla konstnärligt intresserade kretsar har det under senare år uppfört t. ex. Shaksperes "Richard III", "Kung Lear" och "Köpmannen från Venedig", delvis med användande af den s. k. "Shakspeare-scenen", vidare Tolstoys "Mörkrets makt", Gorkis "Natthärherget" m. m. Äfven den tyska, franska och engelska litteraturen ha lämnat sina bidrag till teaterns nyare repertoar, som t. ex. François de Curels "Figurantinden" och Octave Mirbeaus "Foretning är Foretning", Esmonds "Da vi var 21" och Sudermanns "Hjemmet" och "Livet leve!" Genom den konstnärligt afrundade framställningen, den kultur, stil och smak, som utmärkt dem, hafva alla dessa föreställningar häfdat "det kongelige Teaters" obestrida rangplats inom dansk dramatisk konst.

Gamla människor i Köpenhamn, ja, hela Danmark rundt tala ännu med hänförelse om "Det kongelige Teaters" "stora tid", då de stora konstnärerna på spinnisidan och på svärsidan göto glans öfver uppförandet af de romantiska skaldernas verk, hvilka nu för oss yngre bära klassicitetens stämpel. Men denna scen disponerar än i dag öfver en stab af dugande och begåfvade, till en del utomordentligt framstående, ja, i ett par fall rent af genialiska konstnärer och konstnärinnor.

Bland det kongelige Teaters' skådespelerskor i våra dagar är, fru Betty Hennings nummer ett; hennes sjalfulla konst och bländande virtuositet äro ju redan kända af Stockholmspubliken sedan några föregående gästspel. Man vet då också, att fru Hennings under decennier har varit denna scens bärande kraft på skådespelets område, och att hennes namn i danskarnes allmänna medvetande i synnerhet är knutet till den Ibsenska repertoaren, och att hon, som ännu är vid full vigör, på spinnisidan står som den sista representanten för "det kongelige Teaters" "stora tid". Under gästspelet i Stock-

Wilh. Becker,

— Kungl. Hofleverantör. —

5 Malmstorgsgatan, STOCKHOLM.

Ur sjukvårdsafdelningen:

Oljeduk, 88 cm. bred, tunn.....	pr m. kr. 2: 25
Oljeduk, 65 " " tjock	" " 1: 75
Oljeduk, 70 " " tjock	" " 1: 90
Oljeduk, 75 " " tjock	" " 2: —
Oljeduk, 85 " " tjock	" " 2: 25
Oljeduk, 118 " " glatt på ena sidan	" " 2: 50
Oljeduk, 118 " " glatt på båda sidorna	" " 3: 50
Battist, Mosettig.....	" " 2: —
Battist, Billrot	" " 1: 75
Vaxtaft,	" " 1: 75
Guttaperchataft	" " — 90
Gummiduk, 95 cm. br. dubb. gummerad	" " 3: 50
Priskurant franko på begäran.	

holm kommer man möjligen att få återse fru Hennings som Nora — utan tvifvel hennes i in- och utlandet mest berömda roll — som Emilie i "Den kjære Familie", som Leonora i "Henrik og Pernille", som fröken Uranda Raabe i "Det gamle Hjem", som tant Clara i "Skærmydsler", som Françoise i "Figurantinden" och i hufvudrollen i P. A. Rosenbergs nya stycke "Hjælpen".

Fru Emma Thomsen, som i flere år måste hålla till godo med att spela ytliga småflickroller på sitt vackra yttre, har under senare år visat prof på mycken fantasi och starkt temperament i den moderna repertoaren. Hon spelar Hélène i "Figurantinden", Asta i "Det gamle Hjem" och — som en påminnelse från hennes vädevilltid — Sofie i "Nej".

Fru Olga Sinding, gift med bildhuggaren, professor Stefan Sinding, är en vacker, frisk och munter soubrette. Fru Joanna Neijendam är en begåfvad skådespelerska med ett saftigt humör, en förvånande omgestaltningförmåga och en mycket god sångröst, som bäres af fin, musikalisk smak. Fru Sinding kommer att i Stockholm spela Pernille i de Holbergska programmen och Amalie i "Gjenboerne", i hvilket stycke fru Neijendam utför madam Smidts roliga roll. Fru Sofy Wallén får Stockholmspubliken se som Nille i "Jeppe på Berget" och i "Erasmus Montanus" samt som Hertha i "Skærmydsler". Dessutom deltaga på spinnisidan i gästspelet fröken Anna Petersen, som på "det kongelige Theater" utfört en mängd flickroller, fru Valborg Gulbrandsen, som företrädesvis är känd äfven i Stockholm som en graciös solodansös, men som dessutom uppträdt i åtskilliga talroller å "det kongelige Theater", samt den mycket unga fröken Krause, hvilken nyligen haft sin lofvande debut.

Olaf Poulsens öfverdådiga komiska kraft och geniala uppfinningsrikedom göra honom till en konstnär af ovärderlig betydelse för "det kongelige Theater", hvarest han under snart 40 års tid spelat ett ofantligt antal roller. Till hans yppersta prestationer höra Jeppe, löjtnant von Buddinge i "Gjenboerne", Per Degn i "Erasmus Montanus", Friis i "Den kjære Familie", Mester Jacques i "Den girige" och Hans Henrik i den Holbergska repertoaren. — En diametral motsats till denna impulsiva kraft är den "kylige, kloke, korrekte och fint bildade resonnören", kongelig skuespiller Karl Mantzius, hvares vetenskapliga arbeten i teaterns historia hafva förskaffat honom den filosofiska doktorsgraden vid Köpenhamns universitet. Dr Montzius, som är gästspelets i Stockholm konstnärlige ledare, har frät stora triumfer på de mest olika områden af dramatisk konst. Till hans glansroller höra Richard III, Shylock och Kung Lear, Harpagon i Molières "Den girige" och Monneville i "Figurantinden"; men han spelar äfven den svenske baronen Claes i "Den kjære Familie", kopparslagaremästaren i "Gjenboerne" och baronen i "Jeppe på Berget", roller som ligga de nyss nämnda tragiska karaktärsrollerna så fjärran som möjligt, men hvilka han dock genomför med öfverlägsen bravur.

Vidare hör "kongelig skuespiller" P. Jerudorff genom sin säkra smak, sin diskreta komik och sin naturliga hjärtlighet till teaterns mest betydande krafter; han har af dr Ranck i "Et dukkehjem", af Theodor Raabe i "Det gamle Hjem" och af "den evige juden" i "Gjenboerne" skapat typiska gestalter. Besläktad med honom genom sitt torr-roliga och älskvärda lynne är herr Poul Nielsen, som spelar löjtnant Waldemar i "Den kjære Familie" och Jakob i "Erasmus Montanus", under det

STIL!
SKÖNHET!
STYRKA!

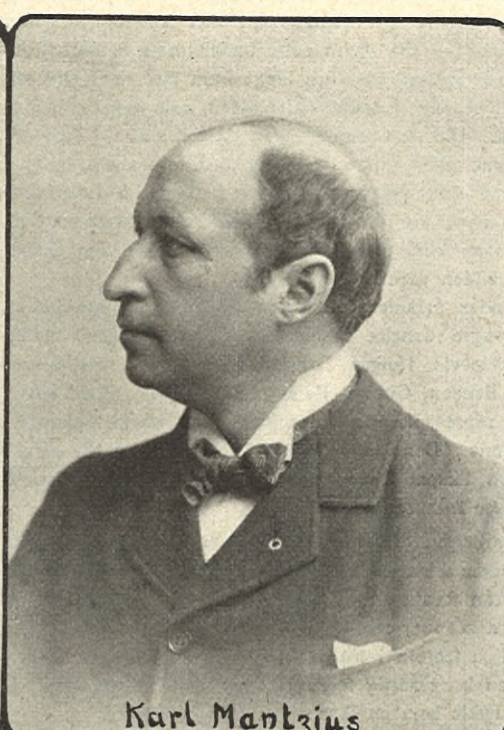
Mölnlycke Möbelfabriks Utställning, 18 Birger Jarlsgatan 18. Rikstelefon 76 14. Allm. Telef. 76 14.

Möbler såväl eleganta som enkla; allt i solidt och förstklassigt utförande. || Rätningar och kostnadsberäkningar upprättas beredvilligt på begäran. Arkitekter och Dekorörer. Filialer: Göteborg, Malmö.

Sängar, Sängkläder, Mattor och Gardiner.

Betty Hennings

Karl Mantzius

Olaf Poulsen

Kaare Borchsenius

Joh. Gulbrandsen

Valborg Gulbrandsen

Holger Hofman

P. Jerndorff

L. Knudsen

A. Krause

Aug. Liebman

Jonna Neijendam

Nikolaj Neijendam

Povl Nielsen

Anna Petersen

Clara Rasmussen

R. Schyberg

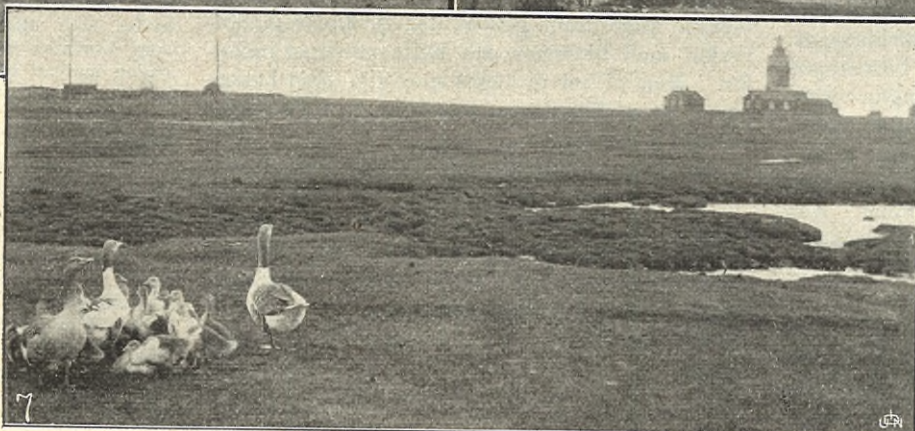
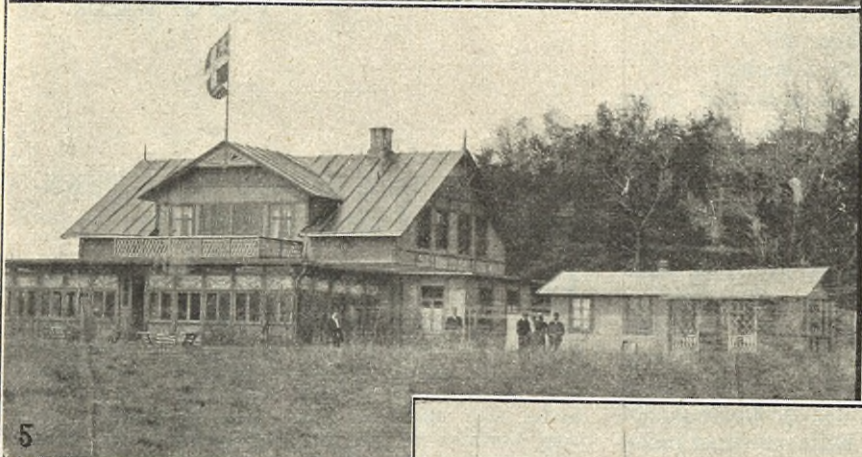
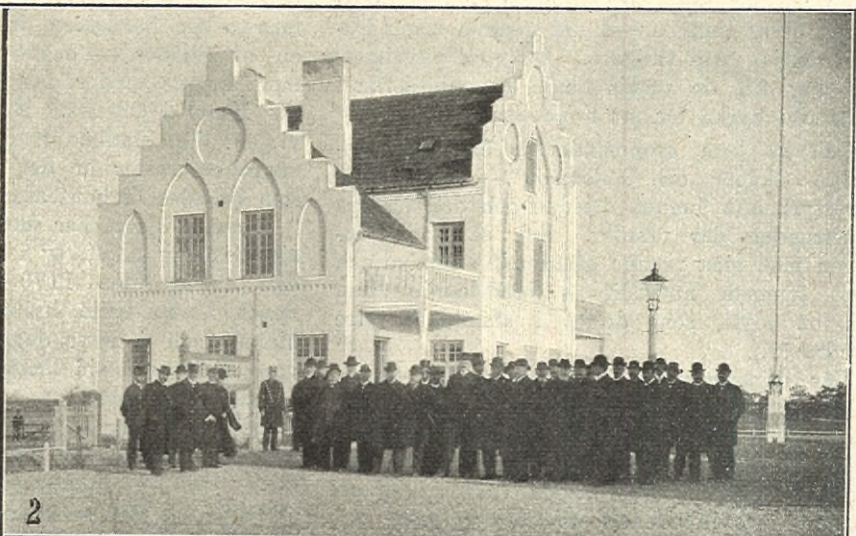
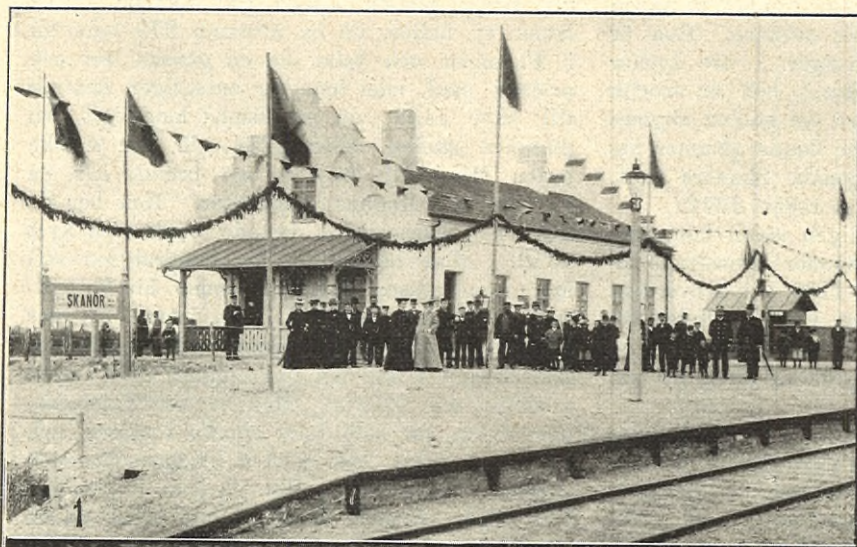
Elga Sinding

Emma Thomsen

Sofy Walleen

FRÅN DEN NYINVIKDA SKANÖR-FALSTERBOBANAN. FOTO FÖR IDUN AF MATILDA MÅNSSON.

1. SKANÖRS JÄRNVÄGSSTATION VID INVIGNINGEN.

2. FALSTERBO JÄRNVÄGSSTATION MED GRUPP AF TIDNINGSMÅN.

3. RÅDHUSET I SKANÖR. 4. TORGET I SKANÖR. 5. HOTELLET I FALSTERBO. 6. GATUPARTI I FALSTERBO. 7. FLOMMEN MED FYREN VID FALSTERBO.

herr Nicolai Neijendam hastigt har utvecklats till en framstående karaktärsskådespelare i synnerhet med en mörkt lidelsefull anstrykning, hvilket dock icke hindrar, att t. ex. hans Erasmus Montanus är en rangprestation inom den finare komiken.

Gästspelspersonalen fullständigas vidare af den fint bildade, alltid sympatiska herr Liebmann, som t. ex. spelar Renneval i "Figurantinden", den ungdomlige herr Schyberg, som spelar älskareroller, samt af de unge komiska skådespelarne Holger Hoffmann (välbekant för Stockholmspubliken från tidigare besök med fru Hennings och herr Fjeldstrup), J. Gulbrandsen och Lars Knudsen samt af herr Kaare Borchsenius, som gör tjänst som turnéens regissör.

Väl må man nu hoppas, att Stockholms publik med intresse och sympati må taga emot det prof på samtida danskt konstlif, som genom detta gästspel erbjudes den.

GUSTAV HETSCH.

TILL SKANÖR OCH FALSTERBO.

EN FÄRD ATT GÖRA I SOMMAR.

NI KÄNNER ju till alla Sveriges städer, min nådiga! Ni vet, att man gör brodersaxar i Eskilstuna, kringlor i Södertelje och vitzar i Göteborg. Ni vet att kungen bor i Stockholm och Selma Lagerlöf i Falun samt att i Skanör och Falsterbo — där bor ingen.

För så vida ni ej har totalt förgätit, att Skanör och Falsterbo ännu existera. Det hade varit förlätligt, ty på de senaste tre hundra åren har ej den stora mängden fått höra mera om dem än hvad hvarje ny geografgeneration fått plugga in . . . "Skanör och Falsterbo, Sveriges minsta städer, belägna på en landtunga mellan Öresund och Östersjön."

— så kom järnvägen till Skanör och Falsterbo.

Det skedde i dessa dagar, och det skall vara mig angenämt att med Iduns tillhjälp ledsaga eder på en resa till de båda tvillingstäderna — ytterst i havet.

Man kunde visserligen äfven förr komma dit ut med omnibus eller privatåkdon eller, om man hade mod att segla dit, med en liten snipa, men allt det där var långsamt och besvärligt och harmonierade ej med det tjugonde århundradets turistbrådska. Af mera långväga folk kom det endast en och annan upptäcktsresande, som fann det nöjsamt att i ångans och elektricitetens tidevarf guppa fram på en raphöna och på en friluftrestaurant stanta pede förfriska sig med en ölhalfva, som "Truls i brunnen" halade fram ur sitt kyliga förvaringsrum — brunnen.

Förr hade det varit lifligare på den långa vägen öfver ljungen — i det gångna århundradets början och tidigare. Då gick pilgrimer-nas tåg till de undångömda hegonbilderna i Falsterbo kyrka för att finna lisa och bot.

Och så kom grannstädernas folk och upp-täckte Skanör och Falsterbo — det stilla, nervstyrkande lugnet därinne och den härliga badstranden där utanför. Och så kom järn-vägen med sina tvänne glänsande stålband och knöt samman nutidslivets brådslande äflan och en idyll, som drömt i afskildhet i tre hundra år.

Vår utgångspunkt för resan är Hvellinge, bekant för sin gästgifvaregård — se N. P. Öd-man! Men har ni förr sett ett sådant stations-hus? Nej, det är ej en villa — det är ett kloster! Förlåt! Det är en villa och ej ett kloster, trots hvitmenade murar, trappgaflar och spetsbågnscher. ni skall finna sådana "kloster-villor" längs hela järnvägen och se hur inner-ligt väl de passa samman med landskapet i dess lindrigt kuperade trygga hvila. Och om ni tittar in, skall ni iakttaga hur bekvämt och praktigt allt är inredt, rymligt, trots begrän-sadt utrymme.

Men tåget väntar!

Är det inte ett vackert och trefligt tåg? Denna tredjeklassvagn till exempel med sin ljusa interiör, sina bekväma sittplatser och sina breda, klara spegelrutor. Rökande och icke rökande behöfva ej blanda sig med hvarandra. De behärska hvar sitt område med all nödig bekvämlighet. Och när vagnen satt sig i gång, skall ni finna, att han glider fram jämnt och mjukt som en bogievagn. Han hör till längd-axeltypen.

Vi lämna snabbt det stora och välmående Hvellinge med dess ståtliga bondgårdar och yppiga fruktträdgårdsdungar. Ännu en stund ila vi fram öfver det bördigaste Skånes feta mark, men sedan vi passerat den väldiga Ham-marshögen, som hvälfver sitt gröna tak öfver någon förgäten storman, och Hammars renäs-sanskyrka, se vi, att jordmånen blir kargare och snart äro vi inne på ljungen. Hvem har ej hört talas om Skanörs ljung? Milsvidt sträcker han sig som ett helt smalt näs, jämnt som ett golf, om man undantager några smärre upphöjningar, förfallna skansar från ofridsdagar. I öster stänges utsikten delvis af barrskogen vid Kämpingebukten med sina insprängda villor. Till höger gå Fotevikens mörka böljor skum-mande mot stranden och längst framme i fon-den växa syskonstädernas silhuetter fram med allt skarpare konturer . . . torn och tinnar. Ack nej, endast kyrkorna stå numera kvar och vittna om en härlighet, som "stod i Gröde" vid den tid „da Christus lad sig föde“.

Jag nämnde Fotevik. Det var här i en af forntidens blodiga fejder, som den unge danske prinsen Magnus Nilsson stupade, "Danmarks blomma, den skönaste af ynglingar, den starke hjälten, den glade gifvaren, som var vis och sig alltid lik". Vi äro sålunda på historisk mark, om än historien ligger långt borta, nära den grå sagotiden.

Det flyger upp vipor och raphöns härute och harar skutta undan för tåget, ty "ljungen" är känd för sitt rika djurlif, och här hafva Skå-nes ädlingar i senare tid tumlat sina jakt-hästar.

Närmare Skanör blir djurlivet mera civili-seradt. Fåren sätta frambenen hårdt i marken och titta med runda ögon på tåget, korna kesa med svansen in vädret och gässen vända präst-näsan till samt skumpa vaggande bort med svängande, föraktligt krökta halsar.

Nu äro vi framme i Skanör, det vill säga ett godt stycke utanför staden, men från järn-vägsstationen hafva vi en god öfverblick. I

midten tronar den ärevördiga kyrkan af någon längesedan hänsofven tysk mästare. Hon är en af Skånes — och Sveriges — tre kyrkor med krypta under högaltaret och är snarlik S:t Knud i Odense. Norr om staden skymta vi en liten kulle. Under denna gömmer sig några få rester af det gamla Skanörs slott, som brändes af hanseaterna redan 1312.

Skanörs kyrka har möjligen äfven hon varit ägnad Sanct Knut, ty i Skanör blomstrade redan under tiden 1170—1180 det ärevördiga Sanct Knuts Gille, hvilket 1360 flyttades till Malmö och i dessa dagar fått upptaga två af våra prinsar i sin långa rad af kungliga och furstliga gillesbröder.

Det är emellertid Falsterbo, som är vår resas mål, och några minuters järnvägsfärd för oss dit. Där nu järnvägsstationen är belägen, sträckte sig fordom hansestädernas "fit" i rad utmed hvarandra ned till Flommen, som numera endast är en göl, men då "täljde sina hundra segel". Det är nu svårt att afgöra, om vi stå på Bremens, Rostocks, Wismars, Lübecks, Greifswalds, Stralsunds, Anklams eller någon annan hansestads grund, men sedan sillfisket på 1550-talet tog slut, kommer ingen "pebersvend" och gör sin myndighet gällande gent emot oss.

Stig därför bara på!

Det här — ja, det är verkligen "stadsmuren", en vall af torf och tång om en meters höjd. Som instängning är han nog så primitiv, men i alla händelser trefligare än den taggiga stängseltråd, som inhägnar villagrundsreserva-tionen. Som ni ser finns här redan flere både vackra och hemtrefliga villor.

Men hvar är staden? frågar ni.

Min Gud! Ni är ju midt i staden.

Gatan är täckt med mjukt gräs, där ej den hvita, fina sanden sipprar fram, och något sådant som trottoarer, rännstenar och gaslyktor existerar icke alls. Husen hafva icke ställt upp sig i rader eller försöka öfverglänsa hvar-andra i förnämitet. De draga sig liksom blygt tillbaka, skamsna för sin dock så täcka landt-liga dräkt, trängas i klungor eller dölja sig helt och hållet bak blommande fruktträd. Murgrönan sträcker upp sina fingrar längs väggen till halmtakens mossiga hår och rutorna blänka klara fram genom det tjockbladiga löf-verket med blommor och hvita gardiner innan-för. Men ni ser ej några spejande ögon bakom dem, ty nyfikenheten existerar ej i Falsterbo — ännu så länge.

Jag måste i största hast berätta en historia.

Vi voro några tidningsmän där nere härom dagen, och då vi i skymningen gingo ned till stationen, upptäckte vi tvänne falsterboynglingar, dolda bland klitterna och som indianer spejande mot den upplysta hotellverandan.

På vår fråga, hvad de gjorde där, blef svaret:

"Jo, vi gloer på kyperen, forr han snoer sej så lustit."

En "kypere" hade tydligen ej varit sedd i Falsterbo förut.

Men till ämnet. Från gatan kommer man in i stadsparken, utan att så synnerligt lägga märke till öfvergången. Strax därintill ligger kyrkogården af temligen nytt datum. De gamla Falsterboiterna ligga i de praktigaste ättehögar, som yrsanden hvälfvt öfver den forna kyrkogården rundt om det gamla templet, som ligger liksom på botten i en skål, så att endast tornets öfre del är synlig utifrån.

Den ovanligt långa kyrkan var invigd till jungfru Marias dyrkan, och i koret finnas S:t Christophers och S:t Örjans bilder, till hvilka man in i våra dagar vallfärdat och offrat.

Om hon kunde berätta.

Hon såg visserligen ej, då Harald Hildetand lade sin flotta, så att man kunde gå från skepp

till skepp mellan Kjøge och Skanör. Hon fanns ej heller, då en norrman 879 lade till i Flommen och talar om en ganska stor och praktig stad, men hon har antagligen kommit till efter 1135, då engelsmän landstigit och plundrat staden, eller 1284, då den norske jarlen Mindrealf härjade och brände här, på uppdrag af Magnus Lagaböter. Hon har då sett, när hanseaterna brände staden på nytt 1312. Hon har slutit de hundratusen och åter hundratusen, hvilka kommo hit för sill-fisket och byteshandeln, i sin famn. Hennes klockor hafva ringt, då nordens tre konungakronor förbleknade kring den unge junker Olofs panna å slottet där söderut. Hon har sett Falsterbo-hus redan på 1500-talet sjunka i ruiner, och hon har sedan sett staden krympa ihop och sjunka vid sin fot. Men så kom flygsanden och bygde en mur, så att hon ej skulle skåda något mera. Dock lyfter hon än sitt torn och skådar till hafvet. Må hända skall hon se en ny blomstringens tid.

Den skall komma därefter på stranden, där den klara vägen växer öfver reflarne och sköl-jer upp på den hvita, marmorfasta sanden. Här skola veka människokroppar hämta frisk-het och styrka ur vattnets pärlklara saltä och ur den ljumma luftens stärkande ozon. Här under de gröna hvalfven och inne under de mossiga taken skola de öfveransträngda ner-vernerna upphöra att skälva och blifva spänstiga som förr.

Ske alltså!

Då skall ingen mer begråta den störda idyllen — ytterst i hafvet.

PEHR J. WALLIN.

FLICKAN, SOM KUNDE BAKA TUNN-BRÖD. FÖR IDUN AF CHICOT.

HVEM COLLISTER egentligen var och hvarifrån han kommit utgjorde länge samtalsämnet för traktens fåtaliga befolkning. Han hade köpt farmen, där han och den karl, som arbetade hos honom nu bodde, helt hastigt och lustigt, utan att fråga någon människa om råd, och naturligtvis vilja människorna gärna veta hvilka som slagit sig ned i deras grannskap. Men som Collister var en inbunden man och icke kände någon lust att bikta sig för dessa främlingar i södern, lät han dem gissa så mycket de orkade och ägnade sig uteslutande åt skötseln af jorden och den lilla handelsbod, han öppnat i en af byggingarna. Det var alltid "karlen," som kom upp från fälten, när någon stod och ropade utanför den stängda boddörren, och handeln ökades betydligt af att man hoppades någon gång få skåda själfva Collister.

Midsommartiden kommo några skonertkaptener, glada själar i röda yllskjortor, upp från kusten och köpte vattenmeloner af honom. En af dem blef hans gode vän och denne listade ur honom, att han skulle gifva sig, om han finge tag i en hustru, som kunde baka knäckebröd, tunnt bröd, ty han hade aldrig kunnat med det här brödet i sydstaterna. Detta kom ut och nu hade man klart för sig, att Collister var från norden. Men vi, som kände till den saken bättre, kunde däraf sluta oss till, att han egentligen var barnfödd i Sverige och ändå närmare i Norrland, där "tunnbrö" af ålder har bakats och att han förmodligen egentligen hetat Collinder, Collin, Colliander eller något gammal svenskt namn ditåt, ehuru han af ett eller annat skäl ändrat det, möjligen för att det skulle låta bättre för ameri-kanska öron.

En gammal väg förde förbi farmen och längs denna passerade landsfolket i öfverraskande mängd och ofta, om man besinnar den glest befolkade trakten. De gjorde sig inte brådtom heller, och om de inte hade en femcentare att offra i boden, stirrade de noga omkring till höger och vänster, liksom de velat upptäcka något, värdt att lägga på minnet.

En dag, då boddörren stod öppen, gick en af dessa besökande upp till tröskeln och stod där en stund, tit-tande in. Bodan var liten och smutsig, erhållande sitt ljus endast genom den öppna dörren och pinfull med lädor, läckande fat, spannmål och fläsk. I ett hörn syntes tygstycken, band och tvål, ja, luktvattnesflaskor. Men, ehuru åskådaren var en ung och vacker flicka i sen mutsig kattunsklänning, tycktes hon knappast ha

ögon för detta hörn, utan stirrade oafslätligt på en man, som så hurtigt stökade med lådor och tunnor, att han icke observerade hennes skugga vid armbågen. Till slut kom han att se upp.

“Hallå!” utropade han, kommande fram. “Vill ni handla någ? Hvarför sjunger ni inte ut?”

Flickan stirrade fortfarande på honom. De flesta här på trakten äro ena trasjörnar, men den här var den trasigaste hon någonsin skådat. Men han såg ren och treflig ut ändå. Han hade ett vackert ansikte.

“Är ni den karl, som arbetar hos Collister?” frågade hon.

“Ja,” svarade han.

Flickan såg på honom från ofvan till nedan med naiv nyfikenhet. “Hur mycke betalar han er?” frågade hon.

“Ingenting annat än mat och kläder,” svarade mannen och smålog. Han stannade upp med sitt arbete och betraktade henne, medan hennes svarta ögon foro öfver hvarje trasa. När de hunno hans bara fötter, skratade hon.

“Då tycker jag han borde klä er bättre och skaffa er skor,” sade hon.

“Han gör så — om vintern,” svarade karlen kallt.

Hon skakade otåligt på sin sommarkräka. “Det är inte det, bara att hålla er varm,” upplyste hon. “En man sådan som Collister borde hålla er fin.”

Arbetskarlen hos Collister skrattade. “Inte mycket i Collisters väg,” sade han. “Vi skulle bli osams, om jag vore för fin.” Han tog fram en brödlåda och borstade af den. “Om ni inte har allt för brådtom, kan ni stiga in och sitta ned,” tillade han.

Flickan sjönk ned i dörröppningen i stället, aftagande sin “kråka.” Hon lade ihop ändarna däraf och stoppade den i skötet och uppgaf en suck af lättnad, lösande flätorna från sin panna. Hon tycktes vilja stanna för ett bekvämt förhör. “Hvad slags kläder begagnar mr Collister?” började hon igen.

Karlen drog brödlådan närmare dörröppningen och satte sig på den. “Han klär sig,” sade han, “ungefär som jag.”

Flickan gaf honom en blick, hvari tydligt lästes, att hon inte trodde det.

“Rena sanningen,” försäkrade karlen. “Ska ag ropa på honom och kalla hit honom, så ni kan få se honom själf?”

Men flickan hade flere frågor att göra. “Snart nog” svarade hon. “Jag antar, att om ni inte ropar på honom, ska han snart ropa på er. Det sägs, ni sliter en hund hos honom!”

En liten rodnad sprang upp på karlens kinder, men han svarade hyggligt: “Collister kan vara stygg mot somliga, men mot mig har han alltid varit mycket snäll.” Han log, tittande ut öfver det afstubbade fältet. “Ni bör komma ihåg,” fortsatte han, “att detta här stället är ett förbaskadt håll att vara undanstucken i; det står inte i mänsklig makt att hålla sin själ alltjämt så god här, men det kan jag då säga om Collister, att han alltid varit snäll mot mig.”

“Jag är riktigt glad öfver det,” sade flickan. Hon såg också ut öfver den kringliggande ödsligheten och en del däraf spridde sig öfver hennes ansikte. “Vi håller nog litet hvar styft på honom?” tillade hon skälmaktigt.

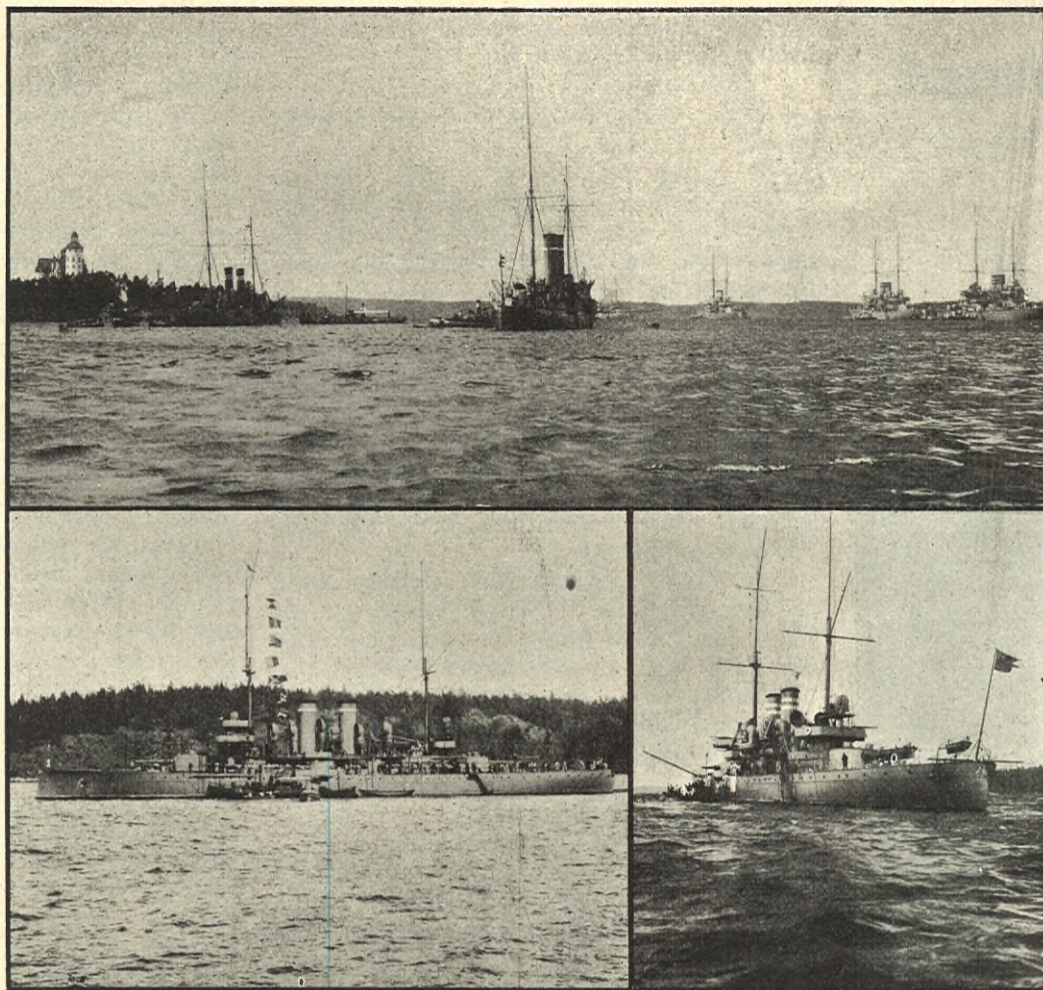
“Det kan ni sätta er på,” förklarade han. “Jag har gjort honom mycken förtret, jag med, för jag hade inte vetat bättre, men han har inte grälat på mig för det.”

“Skulle han bli arg, om han visste, att ni satte till tiden med att sitta här och prata vid mig?” frågade hon.

Mannen skakade på hufvudet. “Nej,” svarade han bestämdt, “det skulle han inte bry sig om, inte beträffande mig. Det är inte någon annan han skulle gynna så, men han sätter värde på att tycka om mig.”

Flickan gaf sitt hufvud en liten knyck. “Tror ni han skulle tycka om mig?” frågade hon.

Han betraktade henne lika kritiskt som hon först öfverfor honom. “Det är farligt att svara för Collister,” anmärkte han, “men kanske han skulle, om jag bad honom om det.”

KUSTESKADERN VID SALTSJÖBADEN. 1. EN DEL AF DEN SAMLADE ESKADERN. 2. CHEFSFARTYGET ÄRAN. 3. PANSARBÅT SOM KOLAR.

“Kors, hvad ni är inbunden!” utropade hon. “Jag kan inte förstå, hvad det är mellan er. De tala om, att då ni arbetar, kommer han ut på fältet och kommanderar er under ett paraply, och” — här skrattade hon öfvergifvet — “att han har en stol fastsatt på ryggen, så att han kan sätta sig när han behagar. Är det sannt — riktigt sannt?”

Ett jätteskratt skakade Collisters karl från hjässan till fotabjället. “Ibland frågar jag honom, om han tänker gå och fria med stolen på ryggen och han svarar, att det nog kan hända, för då blir det så behändigt att komma nära den tillbedda.” Utan vidare illustrerade han exemplet genom att flytta brödlådan närmare. “Och hvad beträffar paraplyet, så har jag ingenting emot det, för, när solen är riktigt het, håller han det öfver mig.”

Han sträckte sig framåt, medan han talade, leende mot henne. Det är svårt att säga, när en ny bekantskap uppstår att vara en främling. Men när flickan på dörrtröskeln log emot honom som svar, blef hon plötsligt varse, att det sluga, lifliga ansiktet på den unge karlen, som arbetade hos Collister, var något hon känt länge, mycket länge. Det tycktes henne lika välkändt som doftet af barren och myrten eller anblicken af de gröna talltopparna under söderns drömmande sky. Och när man sagt detta om en flicka där, så är det icke värdt att säga mer. Hon log nervöst.

Mannen började tala igen. “Det är inte så tokigt som ni kanske tror, det där om stolen och paraplyet,” sade han. “Han resonnerar så här. Först är det solen, den är en ganska tydlig orsak. Men hvad som egentligen åstadkom det, var en gassande dag uppe i nord, då han bar fyra plankor på en gång. En människa borde ha ett hufvud så stort som en tunna för att gå så där och Collister har bara ett vanligt hufvud, inte större än mitt. Nåväl, följden blef, att han fick ett solstygnet, och måste hålla sig till sängen en månad. Då räknade han ut, att hvad han förtjänat på den ena plankan hade han förlorat på den andra. Det var “jämmt skägg” och det enda han hade i behåll var erfarenheten af solstygnet. Då köpte han sig ett paraply och en stol och beslöt att taga lifvet lätt och ledigt. Och som jag tycker så med, så äro vi så goda vänner.”

Det stod en burk med brödsocker (“brösocker”, som vi kallade det i min hemtrakt) på en hylla bakom honom och öfver hans hufvud. Han sträckte upp sin långa arm och tog ned den. I talskogen, där ansågs det ännu som det bästa “namnam”, och barnen väntade alltid att få sådant “på köpet.” Nära kusten, där kreolord ha spridit sig, kallades det med ett konstigt namn “lagnoppe” (någonting man får i rikligt mått). Karlen, som arbetade hos Collister, räckte fram burken till flickan, bedjande henne taga för sig med en gest.

“Tror ni mr Collister skulle vilja, att jag toge någ?” frågade hon, sättande den bruna handen på kanten af burken.

“Ni vet, att då han först kom hit och barnen frågade honom efter lagnoppe, så låtsade han inte förstå dem och sa han var ledsen, men han hade ingen inne. Är det sant?”

“Ja,” svarade karlen, “det är sant.”

“Nå, förstår han det?”

Han drog på axlarna som han lärt sig där i södern. “Ja visst,” sade han. “Jag sa åt honom, att det var stygt att göra så, men han sa helt enkelt, att han inte kunde hjälpa det; ungarna sprungo här från långa håll och köpte för fem cents soda och ville ha brötsocker på köpet. Men tag nu lite! Han ska inte bry sig om det, för han är alltid god emot mig!”

Hon slog tillbaka handen. “Nej,” sade hon surmulet. “Jag ska komma in någon gång, då han är här själf, så får jag se, om han vill ge mig något lagnoppe.”

“Jag ska säga till honom om det,” sade karlen.

“Well, ni är inbunden!” förklarade ännu en gång flickan.

“Om jag ska säga åt honom, hvem ska jag säga jag begär det för?”

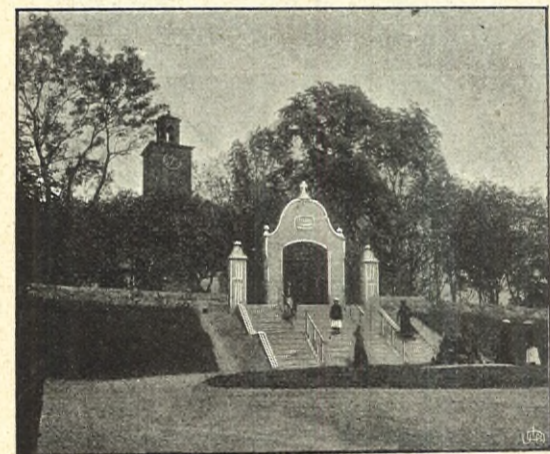
Hon såg på honom föraktligt. “Jag ska själf säga åt honom,” sade hon. “Men efter vi tala om namn, hvad heter ni?”

“Well,” svarade han, “då ni inte nämner ert namn, så vet jag just inte, hvarför jag ska nämna mitt. Ni vet betydligt mera om mig redan än jag om er.”

(Forts.)

UR DAGSKRÖNIKAN.

KUSTESKADERN vid Saltsjöbaden. Ute på Baggensfjärden har det sett krigiskt ut under pingsthelgen, i det en stor svensk eskader — den största som någonsin sammandragits till öfningar — legat förankrad därstädes för att pausera efter öfningsstrapatserna. En af de i dagsnumret meddelade bilderna ger våra läsare en öfverblick af vår krigsflottas kraftigaste fartyg. Främst synes den ståtliga Äran, chefsfartyget med amirallaggen, och bakom henne i linje pansarbåtarna Vasa, Tapperheten, Thule, Thor, Göta, Njord och Oden; vidare pansarkryssarne Psilander och Jacob Bagge och den snabba jagaren Mode med sitt långa, smala skrof.

ENKÖPINGS KYRKA.

ENKÖPINGS kyrka, som en längre tid hållits stängd i och för restaurering, är nu åter öppnad för gudstjänstbruk, sedan det rätt omfattande omdaningsarbetet bragts till slut. Byggmästaren J. A. Eklund i Enköping har varit entreprenören och den, som ledt hela arbetet. Vid sin sida har han haft bland andra kyrkodekoratören C. Vilh. Pettersson och dekorationsmålaren Forslund, hvilka på ett förträffligt sätt utfört de synnerligen rika hvalf- och väggmålningarna, som nu pryda kyrkans inre. Få, om ens någon af de svenska kyrkorna äro

Förnämsta tvättmedel

äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS
Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

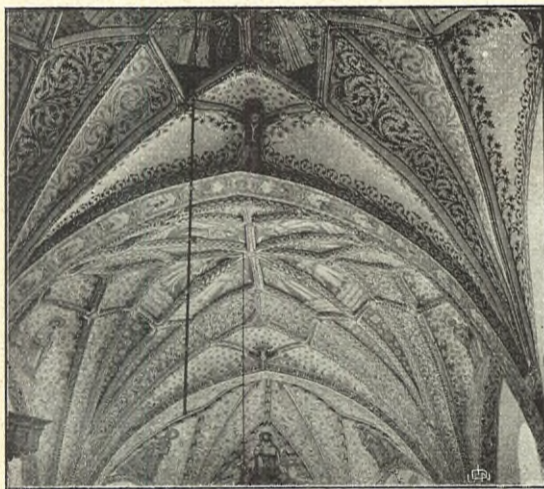
HYLINS
Prima Tvätt-Tvål

INTERIÖR AF ENKÖPINGS NYRESTAURERADE KYRKA.

i förhållande till sin storlek så frikostigt dekorerade som detta sabbatshus, och därtill kommer, att målningarna hafva fullbordats med konstnärlig omsorg.

Också var tillfredställelsen öfver det lyckligt avslutade arbetet allmän hos församlingsmedlemmarna, då de efter den första gudstjänstens slut på öppningsdagen togo kyrkan i skärskådande. Ett par afbildningar af det nyrestaureerade templet återfinnas i detta nummer.

ETT AF HVALFVEN.

BRONSKVINNAN. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF FRIDA LANDSORT.

(Forts och slut.)

DÄRFÖR att jag själf reser bort om ett par dagar. Långt bort, förstår du. När du kommer till Stockholm i morgon kväll, är faster Ellen dig till mötes vid stationen, och det blir roligt för dig att bli bekant med kusinerna och läsa och leka tillsammans med dem. I faster Ellens hem skall du stanna, tills jag kommer och hämtar dig.“

“Blir det så fort moder Gabriella kommer hem igen?” kom det ifrigt.

“Kanske förr.“

“Och det är riktigt säkert, att hon kommer igen?“

“Ja, visst kommer hon igen. Men nu skall du lofva mig att vara riktigt lydig mot faster Ellen och snäll emot kusinerna och uppföra dig som en väluppfostrad ung man. Lofvar du det?“

“Ja, det lofvar jag. När kommer moder Gabriella igen?“

“Det kan jag inte säga ännu,“ svarade doktorn undvikande.

“Men *hvarför* dröjer hon så länge borta?“

“Hör på, Nils. Du skall inte fråga så många hvarför. Det finns saker, som det är bäst att inte veta. Gå nu in och hjälp Fia med packningen.“

Men Nisse rörde sig icke. Och åter sutto de tysta en stund. I Nisses hufvud var ett kaos af undrande frågor, den ena gåtan efter den andra dök upp och oroade honom.

Plötsligt kom han att tänka på bronskvinnan. Skulle han vara tvungen att skiljas äfven från henne?

“Fader Lennart,“ började han med osäker röst och tystnade åter.

“Ja, hvad är det, Nisse?“

“Jag ville så gärna . . .“

“Säg ut, hvad det är, du vill!“ Faderns röst var så öm och vänlig, att Nisse tog mod till sig.

“Jag ville så gärna ha med mig den där . . . lampan, som står i salongen.“

“Hvilken lampa? Den stora divanbordslampan kan du väl inte mena?“

“Jo, den stora lampan med gröna skärmen — men skärmen kan vara detsamma.“

“Kära barn, det var ett besynnerligt infall. Hvad skulle det tjäna till? Hos faster Ellen finns det lampor nog, skall du se.“

“Men *den* lampan finns där inte,“ envissades Nisse.

“Ja, ja. Kan det göra dig någon glädje, så får du väl ta den med dig. Fast nog blir faster Ellen förvånad, när du kommer dragande med en stor, obekvämlig salongslampa i din packning.“

“Får jag den till skänks? Riktigt som min egen? För alltid?“ fortsatte Nisse att bedja.

“Jag begriper inte, hvarför du vill ha just den lampan.“

“Nej, det kan ingen begripa mer än hon och jag.“

“Hvilken hon? Lampan?“

“Nej,“ svarade Nisse.

“Hvem då?“ sporde doktorn, som fann gossens tal besynnerligt.

Men Nisse ville icke förklara sig vidare, och doktorn lät ämnet falla. Då Nisse ännu icke gjorde min af att gå, frågade fadern ytterligare:

“Är det något mer du vill?“

“Nej tack, bara jag får lampan.“

“Ja, du skall få din vilja fram. Men gå nu och hjälp Fia! Så ska vi äta middag, och så skall du gå tidigt till sängs, så att du är fullsofd i morgon bittida, när du skall med tåget.“

“Är det riktigt, riktigt sant, att moder Gabriella kommer igen?“

“Ja, visst, Nisse. Naturligtvis kommer hon igen. Men gå nu! Gå nu!“

Doktorn lyfte Nisse ner från knäet, reste sig och sköt honom sakta ut ur rummet.

Nisse gick in till Fia, som redan börjat draga ut lådorna i hans byrå och packa ner hans kläder i en stor koffert, och förvånade henne med att bedja henne packa ner äfven

den stora salongslampan. När han förklarade för henne, att den numera var hans egen, eftersom han fått den till skänks, måste hon tro honom och göra honom till viljes, i synnerhet som det gjorde honom detsamma, att skärmen var för stor att få plats i kofferten och därför icke behöfde tagas med. Nisse bevakade inpackningen af lampan och såg, hur Fia behandlade den vackra bronskvinnan så liknöjdt, som hade denna endast varit ett stycke död, känslolös metall.

“Nisse är det besynnerligaste barn, som finns,“ tänkte Fia, såsom hon tänkt så många gånger förr. Och nu var det åtskilligt annat, som föreföll Fia besynnerligt, och som hon icke kunde reda ut. Den här stockholmsresan kom så underligt brådstörtadt, och hvad doktorn i obestämda ordalag sagt henne om “oförutsedda händelser“ som förklaring på doktorinnans förlängda frånvaro från hemmet och för Nisses vistelse i fasterns familj, hade satt henne myror i hufvudet. Hon visste icke, hvad hon skulle tänka. Det måste ligga något under allt detta. Men hvad?

8.

Efter en något lugnare natt än de närmast föregående stod Nisse i den råkalla och dimmiga morgonen, med tungt hjärta och trött af mångahanda tankar, vid det nedfällade fönstret i kupéen, medan Fia sysslade med att ordna reseffekterna i näthyllorna.

Doktorn hade varit inne i kupéen och tagit afsked af Nisse. Nu stod han nere på perrongen och väntade på att tåget skulle gå. På sitt vanliga allvarsamma, en smula stela sätt besvarade han en hälsning af två bekanta herrar utan att märka — eller vilja märka — ett visst uttryck af nyfikenhet och beklagande, som deras ögon haft svårt att dölja. När de båda herrarne efter hälsningen utbytte en blick af hemligt förstånd, uppfångade Nisse den blicken. Och genast vaknade inom honom ånyo den hemlighetsfulla beklämning, som plågat honom, allt sedan modern reste, och som faderns försäkringar dagen förut icke kunnat helt och hållet följaga.

Nisse sträckte ut handen mot fadern, som tog den i sin och höll den fast med en öm och varsam tryckning.

“Är det riktigt, riktigt säkert, att du kommer och hämtar mig?“

“Ja, Nisse, det kan du vara alldeles säker på.“

“Och att moder Gabriella kommer igen?“

Fadern nickade bekräftande men vände bort ögonen. I detsamma ljud inspektorens pipa, och doktorn släppte Nisses hand.

“När?“

Men Nisses sista lilla fråga drunknade i den gälla hvisslingen från lokomotivet, och tåget började sakta glida framåt. Nisse tog hastigt upp sin näsduk och viftade åt fadern, hvars gestalt alltmer skymdes af dimman och snart var alldeles försvunnen.

Länge stod Nisse och såg åt det håll, där han försvunnit, och hans ansikte fick ett uttryck af djup och bitter sorg. Anade han kanske att han nu för alltid skilts från sitt hem och från moder Gabriella, att han anträdde en lång och enslig färd bland främmande människor, som icke förstodo honom, och att den vackra, kloka bronskvinnan ändå kanske icke var annat än ett stycke död, känslolös metall?

LITTERATUR.

TJUGUFEM ÅRSBJÖRN af tidens flod ha sköljt fram öfver sinnen och minnen, sedan den unge August Strindbergs ryktbara genombrottsbok "Röda rummet" slog allarm i 70-talets dásighet, men ännu stå intrycken från de dagarna så flammande klara, att när den grånade diktaren nu kommer till oss med en fortsättning af det senföglömda verket, denna fortsättning bland alla litterärt intresserade måste mottagas med en spänning till och med utöfver den, som alltid strömmar samman kring hvarje nytt arbete af den genialaste och oberäknligaste bland våra författare. Och så framstår August Strindbergs nyutkomna bok: "Götliska rummen, släktöden från sekelslutet" (Hugo Gebers förlag) obestriddligen som vårens märkligaste litterära händelse.

Helt visst komma dessa samhällsatirer att väcka en lika allmän och i mycket äfven välberättigad gensägelse som trots någonsin "Röda rummet". Särskildt måste författarens numerä nästan till fix idé stelnade oförstående i alla punkter, som falla inom kvinnofrågornas krets, framkalla både indignation och — medlidande. Ingen skall dock kunna neka, att "Götliska rummen" som helhet är ett kraftprof af genial oförbrännelighet, att dess bittra syror ha en ofta etsande skärpa, dess utfall och paradoxer en rammande träffsäkerhet. "Vedersakaren, felfinnaren, hvilken sköter sitt kall som en karl och som är mycket behöflig i dessa tider, då de försonade öfverbjuda hvarandra i smicker och inbördes beröm", nämner förf. på ett ställe bokens centralfigur doktor Borg, och liksom han i dennes personlighet tydligen nedlagt sitt egnaste af känslor och åskådningssätt, så kan denna definition riktas tillbaka mot författaren själf. Om också ofta en feltagare, är han en felfinnare och felgisslare sådan som få, och äfven öfver hans svåraste förlöjningar gjuter skenet från en evigt flammande eldsjäl sitt betagande och försonande skimmer.

Gustaf af Geijerstams nya roman "Själarnes kamp" (Alb. Bonniers förlag) ger en face af det moderna samhällslivet, som hos oss tidigare icke funnit sin skildrars. Gripande och med den psykologiska intensitet, som är ett sårmarke för denne det fördolda själslivets skicklige pejlar, ristar författaren en "stor" affärs- och börsmans yttre och inre historia, låter oss följa den hetsande jakten efter rikedom och makt, känna tjustringen af dess rus, men äfven ökentomheten af dess egoism och moraliska hänsynslöshet. "Siffrorna", säger Kristian Mordtman, "äro våra soldater och soldater äro till för att gå i fält. Soldater äro till för att bekriaga fredliga människor, kunna sändas i elden gruppvís eller i massor, utrustade som djävla pionierer med skarpsskjutande säkra gevär, som icke lossas, utan att falla sin man. De kunna komma som groft artilleri under dån af kanoner och försedda med sådana slags förstörelseverktyg, att ingen krigets uppfinnare ännu drömt om maken. Ty dessa soldater göra sin tjänst, utan att resonnera, de begära intet för sin egen del, de äro förträffliga slafvar, stumma, rofgiriga, samvetslösa. Intet behålla de för sig själfva. Allt lämna de åt sina herrar. Jordens frukt, maskinslavarne arbetar, samfärdsmedelens resultat, vetenskapens på några decennier tusendubblade frukter, konstens alster, den besutnes jord, den fattiges sista styfver, intet är för ringa för att ej öka denna nutidens armé, som den starke utan att tveka kan få i sin hand, endast han har kraft och mod att börja leken och förmåga att leka den med lycka".

Under denna hetsande lek förspiller dock Kristian Mordtman livets rikaste och bästa värden: sin väns tillgifvenhet, sitt barns förtroende, sin hustrus kärlek. Och detta är den djupa tragiken i själarnes kamp, att "när två makar, hvilka en gång älskat hvarandra, vant sig ut under åratall gå hvarandra tigande förbi, då uppstår omkring hvar och en af dem båda ett stort tomrum, och tvärs igenom detta tomrum kan ingen af de båda förnimma den andres hemliga lidande". Därför — när olyckan kommer, och den yttre maktställningen störtar samman för Kristian Mordtman — står han också ensam i den andens öken, han skapat omkring sig, så ensam, att han icke har annat val än att gå undan och dö!

"Själarnes kamp" är ett levande och tankerikt konstverk, ett af de djupast nående författarens rika produktioner.

En bägare, bräddad af den äkta sago- och äfventyrstämningens gnistrande vin, räcker oss Verner von Heidenstam med sin nyutkomna samling berättelser och sagor: "Skogen susar" (Alb. Bonniers förlag), och i långa drag må vi skynda att njuta af dess vårligt stärkande flöden. Med hvilka skälfvande djupa tonfall brusar icke fågelsången genom drottning Ommas skogar, hvilken sträf, men mäktigt pust af äkta svensk trofasthet och manlighet möter oss ej ur den enkla sagan om Getaraggens hjältedöd. Dock äfven satirens svidande droppar mångers diktaren in i sin dryck som i den stämmingsstarka skildringen af "Lasse Lucidors död" eller i "Brassebondens" och hans sons dräpliga historia.

Strindberg, Geijerstam och Heidenstam — se där trenne högräd i vårens litterära ungskog, vidt synliga, enhvar med sin egen karaktäristiska växt och resning, med hotfullt vridna grenar vhinande för hvasa vindar eller med mäktigt grönskas orgelsus och drömfylld skugga!

J. N—g.

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN har uppenbarligen i säsongens elfte timme gjort ett i alla afsenden mycket godt grepp genom att inbjuda fröken *Geraldine Farrar* från Berlins hofopera till ett gästspel härstädes. Ty äfven vid hennes fjärde uppträdande, då hon sjöng Mimis parti i Puccinis opera "Bohème", var salongen fylld till sista plats. Hennes utförande af detta parti var ock i såväl vokalt som dramatiskt hänseende utmärkt. Hur väl fick hon ej fram den ljufva blygheten vid det första mötet med poeten Rodolphe, den spirande kärleken och den inneboende längtan efter livets fröjder! Lika väl karaktäriserades i andra akten det skälmska öfvermodet samt i de båda sista den varma hängifvenheten ända in i dödsögonblicket, som framställdes enkelt och utan alla öfverdrifter. Den sköna stämman, stödd af en förträfflig fraseringskonst, klädde hvarje ord, hvarje uttryck i den härligaste dräkt, och det italienska språket, hvarpå partiet i sin helhet frambars, förlånade i viss mån åt detsamma ny fågning. Publikens entusiasm tog sig ock efter hvarje akt uttryck i de mest stormande applåder, hvarjämte den framstående sångerskan fick mottaga en hel blomsterskörd.

Den ende, som värdigt stod vid fröken Farrars sida, var hr *Nyblom*, hvilken som poeten Rodolphe hade en ovanligt lycklig afton och med den ärade gästen fick dela det rikliga bifallet. I duetterna med Farrar betjänade äfven han sig af det italienska språket, hvarpå det hela vann. Å öfriga händer var utförandet just ej vidare öfver sig. Särskildt bör fru *Lindberg*, som denna gång utförde Musettes parti, akta sig att låta sången öfvergå till skrik, såsom nu flerstädes var fallet.

I kungl. logen märktes h. m:t konungen, som samma dag återkommit från sin utländska resa, och som nu efter sitt inträde vid andra aktens slut hälsades med kungssången och hurrarop, samt kronprinsen och dennes äldste son, äfvensom hertigparet af Västergötland och prins Eugen.

SVENSKA TEATERN. Den danske författaren Edgar Höyers pjäs "Etatsrådets stiftelse" är icke något dramatisk konstverk, men en habit skriven komedi om gammalt och ungt folk som bekämpa hvarandras idéer och åskådningar, om å ena sidan egoism, försåtligt inmanlad i den konventionella moralens klädnad, å andra sidan frimodig liberalism, som ej skyr de största offer för sin öfvertygelses häfdande.

Allt detta är skildradt med en fläckvis träffande satir och många lustiga infall, ömsom verkligt kvicka, ömsom godtköpsartade.

På utförandet var nedlagdt ett noggrant artistiskt arbete så godt som öfver hela linien. Hr *Riegos* för-torkade byråchef tog kanske priset som en i detalj för-träffligt genomförd karaktärsstudie, en af dessa skadliga familjepatriarker, som tyranniserar sina barn under föregifvande att uppfostra dem i tukt och sedlighet, och som för öfrigt äro utrustade med trång hjärna och ohjälpligt stelnade åskådningar. Hr *Einar Fröberg*, som fått på sin del att återgifva den unge läkaren och representanten för den nyare tiden, gaf rollen med naturligt patos och mycken finhet. Emellertid skulle det nog ej skadat, om harmen och lidelsen strukits under något mera. Fru *Sandell* glänste som en af mycken oklar åtrå jäsende flickunge i öfvergångsåren, fröken *Astrid Torsell* spelade erkännansvärdt sin rätt otacksamma ungmöroll och hr *Byström, Bäckström* och *Johanson* slutligen voro hvar i sin art synnerligen roande i tre komiska uppgifter.

UPPSALA STUDENTKÅRS allmänna sängförenings konsert i Katarina kyrka till förmån för Sten-Sture-fonden hade dragit fullt tempel. Den väl samsjungna kören under docenten Kallstenius' anförande bjöd på ett rikt tilltaget program, hvors mest uppmärksammade nummer naturligtvis blefvo de gamla, alltid med lika stor förtjusning hörda veritabla studentkårens, sådana som "Hör oss, Svea", "Olav Tryggvason", Lange-Müllers "Serenad" och de traditionella vårsångerna.

Synnerligen vackert sjöngos Merikantos "Tröst" och Wennerbergs "O Gud, som styrer folkens öden", ehuru den senare kunde framförts i mindre släpande tempo.

Glöm ej

jubileumsfondens sparbössor!

KÖKSALMANACK

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 29 MAJ—4 JUNI 1904.

Söndag: Götisk soppa med vindböjtjar; sparris med rördt smör; stekta kycklingar med brynt potatis och salader; mosspudding med bisquits.

Måndag: Hachékotletter med stufvademorötter; rabarbersoppa med gräddo och skorpor.

Tisdag: Spenatsoppa; ugnstekta sik med kaprissås och potatis.

Onsdag: Fläskkotletter med potatis; mandelpudding.

Torsdag: Ärtor med fläsk; plättar med sylt.

Fredag: Köttbullar med pressad potatis; hvit sagnsoppa.

Lördag: Blodpudding med skiradt smör och lingon; ölsupa.

RECEPT:

Götisk soppa (f. 6 pers.). 2 lit. stark brun buljong, $\frac{1}{2}$ tsk. soja, 1 msk. fin konjak, $\frac{1}{2}$ del. sherry, salt, cayennepeppar.

Klarmedel: 1 hg. benfritt oxkött, 2 hela ägg.

Beredning: Oxköttet skrapas fint och blandas med de hela äggen. Buljongen upphettas, och det skrapade köttet tillsättes under stark vispning, hvarefter den får ett kort uppkok. Buljongen silas därefter genom en i hett vatten urvriden servett, får koka upp, och afsmakas med konjak, sherry och kryddor. Den serveras med rostadt bröd eller vindböjtjar.

Vindböjtjar (f. 6 pers.). 3 del. vatten, 106 gr. smör, 2 tsk. socker 106 gr. hvete-mjöl, 3 äggulor, 2 äggghvitor.

Beredning: Vatten, smör och socker kokas upp, mjölet ivispas varsamt under full kokning och massan arbetas, tills den släpper pannan. Då den afvalnat tillsätts äggulorna, en i sänder, under fitig rörning. Sist nedskåras de till hårdt skum slagna äggghvitor. Massan tryckes genom sprits ell. krusig strut på väl rengjord och smord plåt i form af åss eller aflånga bullar. De gräddas i ordinär ugnsvärme. Under gräddningen bör ej ugnsluckan öppnas på 10 min., ty genom luftdraget sjunka bakelserna ihop och blifva platta.

Stekta kycklingar (f. 6 pers.). 3 kycklingar, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt, $\frac{1}{2}$ liter svag buljong.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, 1 del. tjock gräddo, salt, socker, 1 tsk. kallt smör.

Beredning: Kycklingarne plockas, svedas noga och vingor och ben hugras af. De tvättas därefter väl rena med mjuk borste och ljumt såpvatten samt sköljas. De skåras upp i ryggen, tagas ur och sköljas mycket väl invändigt, hvarefter de torkas med en köthandduk. Smöret brynes i en långpanna, kycklingarna läggas med bröstet upp, brynas i ugnen och ösas öfver hvar tionde min. samt spådas med den kokande buljongen och få steka omkr. 20 min. De skåras och garneras med persilja Såsen serveras som jus eller afredd, då smör och mjöl sammanfråsas, köttjusens silas, skummas och påspådes litet i sänder, hvarefter såsen får koka 10 min. grädden tillsättes och såsen får ett uppkok, samt afsmakas med kryddorna och det kalla smöret.

Mosspudding (f. 6 pers.). 4 äggulor, $\frac{1}{2}$ del. sherry eller marsala, 120 gr. strösocker, skal och saft af $\frac{1}{2}$ citron, 3 del. tjock gräddo, 5 blad gelatin.Beredning: Äggulorna, vinet, sockret, citronskal och saft vispas i en kastrull öfver elden, tills massan börjar sjuda, då kastrullen aflyftes och vispningen fortsattes, tills krämen afvalnat. Gelatinet spolat med kallt vatten, upplöses i ljumt vatten och nedröres. Sitt tillsättes den till hårdt skum slagna grädden. Massan slås i en med kallt vatten sköld form och ställes på svalt ställe att stelna omkring 4 tim. Då puddingen skall stjälpas upp hålles formen omkring $\frac{1}{2}$ min. i varmt vatten. Den serveras med bisquits.Spenatsoppa (f. 6 pers.). 3 hg. spenat, $\frac{1}{2}$ msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, $\frac{1}{2}$ lit. efterbuljong, 3 del. gräddo, 1—2 äggulor, salt, hvitpeppar, (socker).

Beredning: Spenaten rensas, sköljes, får afrinna och skåres sönder. Smör och mjöl sammanfråsas, den kokande buljongen påspådes litet i sänder, spenaten lägges och får koka omkr. 15 min., hvarefter grädden tillsättes och soppan får ett uppkok samt afsmakas. Äggulan vispas i soppskålen och soppan tillslås under kraftig vispning.

Blodpudding (f. 6 pers.). $\frac{1}{2}$ liter mjölk, 14 ettöres skorpor eller 6 mandel-bröd, $\frac{1}{2}$ lit. blod, 2 msk. sirap, 3 msk. fint hackad njurtalg eller smör, $\frac{1}{2}$ tsk. hvitpeppar, 1 tsk. ingefära, 1— $\frac{1}{2}$ msk. salt, $\frac{1}{2}$ tsk. finstött mejram (1 rödlök, 1 msk. flöttyr).

Till formen: 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Skorpora ell. mandelbröden upplöses väl i mjölken. Blodet silas genom härsikt och vispas, hvarefter det blandas med mjölken, därpå tillsätts sirapen, njurtalgen och kryddorna. (Om så önskas nedröres sist den skalade och fint hackade löken, fräst i flöttyr.) Något af smeten stekes och mer kryddor tillsätts, om så önskas. En vacker bleckform smörjes väl och beströses med de stötta skorpora samt fylles till två tredjedelar med smeten. Lock påsättes, eller och öfverbindes formen med ett smordt papper, hvarefter den nedsättes i kokande vatten och får koka 2—3 tim. Med en vispkvist provfås om puddingen är färdig. Den uppstjälpes genast och serveras med skiradt smör och lingon.

För Hushållet

och till inläggning är ättika på 1- och 2-lit. flaskor med vidstående etikett den i handeln för nämsta. Erhållas i alla Speceri- och Viktualieaffärer.

Prenumerera på Barngarderoben!

Kvinnans Rådgifvare!

En kortfattad, oumbärlig handbok i populär hälsovård för Flickor, hustrur och mödrar.

Af O. H. B. Varmt förordad af Med. Dr Anton Nyström.

Med ett särskildt kapitel om späda barns vård. Enda billiga och dock fullständiga arbete på området!

En nätt volym på öfver 200 fäta sidor för endast Kr. 1:75 i hvarje bokhandel, eller mot ins. af beloppet per postanvisning eller i frimärken till A.-B. Varias Boktryckeri, Stockholm.

En bok, som ingen kvinna kan undvara!

Sängfatöljer, Sängsoffor

Liggchäslonger, Liggpuffar, Jernsängar, Sängkläder, Trämöbler, Fraktfritt, Begär katalog. Aktiebol. C. R. Danielssons Werkstäder Liljeholmen. Utställn. Uplandsväg 5, Sthlm.

Vasa Kindergarten.

Uplandsvägen 24, I. I. Tel. Vasa 6 68. Praktisk-teoretisk kurs för utbildandet af lärarinnor, börjar omkr. 20 sept. Förfrågningar besvaras och anmån. mottogas af föreståndarinnan, helst före 10 juni. Hilda Troili.

För vårplanteringen.

Nu är tid att beställa rosor och offereras sådana till följande billiga priser. Stamosor finaste sorter pr st. 2: 50, 10 st. 23 kr. Låg-fördärlade finaste sorter pr st. 0: 50, 10 st. 4: 50, blott starka och friska planter säljas. Begär prislista å öfriga plantskolester. J. L. STRÖM, Norrtelje.

Alsbäck

(1 mil från Lysekil).

Rekreationsort med härligt läge vid Gullmaren.

Nybyggd pensionat med stora matsalar, sällskapsrum och sofrum med goda sängar. Kalla och varma bad, fiske, segling, lawntennis och croquet. Stor, vacker park. Pensionat öppnas den 20 maj. Vidare genom

OLGA DAHL, LYSEKIL.

Fru Gina Svenssons Pensionat & Badorten Fiskebäckskil rekommenderas.

Platsförmedlingsbyrå för legitimerade kvinnliga gymnaster.

Föreningen G. C. I:s byrå. Förfrågningar besvaras af Fr. L. Wikström, Artillerigatan 7, III, Stockholm.

Damer!

Nyhet för våren. Öfver 100 olika utländska blomfrön, färskas, i ett paket, till 1 kr. i frim. O. Bergman, 28 B Regeringsgatan, Stockholm.

Bostad på landet,

belägen 2 å 3 kilom. från Eslöfs köping och bestående af 5 större och 3 mindre rum, alla 3 meter höga, pigkammare kök o. köllare, 4 vindrum, stall, drängkammare, vagnsport, bryggshus, bakstuga, vedbod m. m., allt i tegelmurade hus samt 3 trädgårdar, hvilka lämna en årlig afkastning af omkring 200 kr. borthyres på ett eller flera år genast eller från den 1 nästk. okt. mot en hyra af 600 kr. för år. Man hänvände sig till kyrkoherde L. Edelberg, adr. Eslöf.

Vid Vettern och Omberg i härligaste natur

Borghamns Turisthotell.

Godt bord, propra rum, varma och kalla bad. Rikstelefon. Ängf. Vikt. Rydberg anläper Borghamn. Prospekt från Sv. Turistföreningen eller Borghamn.

Lärarinna,

bosatt i Stockholm, utexaminerad från Högre Lärarinneseminariet, önskar nästa läsår meddela undervisning i familj 3 å 5 timmar dagligen. Goda ref. Svar till »Språkkunnig», Iduns exp.

Damer, som vilja försörja sig självtva, och som förfoga öfver ett eller par tusen kr., vinna god inkomst och intressant arbete genom att arrendera hönser. Ett sådant och nätt bostad på ett, två eller tre rum och kök finnes på det naturköna Kristiansfält. Afkastningen 1,000 till 1,500 kr. Arrendet 300 kr. Tillträde vid tid enligt öfverenskommelse. Vidare genom Kristiansfältts gårdskontor, Borås.

Vid Örebro Kindergarten

mottages unga bildade flickor som lärarinne- elev. Fullständig Kindergartenskurs. Prospekt sändes omgående på begäran. Anmälningar till höstterminen, som börjar omkring 15 Sept., bör ske snarast. Maria Kjellmark förest. adr. Örebro Kindergarten.

LEDIGA PLATSER

Föreståndarinnabefattning vid barnhem.

Befattningen som föreståndarinnan vid Gudmundrå (vid Ångermanelven) nyuppförda och synnerligt bekvämt inrättade barnhem sökes — med uppgift om lönespråk förutom »allting fritt» — hos Barnhemsstyrelsen, adress Kramfors, inom den 1 juni. I barnhemmet torde att börjas med komma att intagas ungefär 75 barn af båda könen.

Befattningen tillträdes om möjligt d. 1 Juli. Vid platsens tillsättande kommer att fästas synnerligt afseende vid att den sökande genom pålitliga intyg och andra trovärdiga uppgifter visar sig vara besjälad af sann gudsfruktan, kristlig kärlek till barnen samt har fallenhet och häg att handleda och fostra dem; samt att hon därjämte är i besittning af a) förmågan att ordna och öfvervaka, att det i möjligaste mån måtte komma att motsvara ett hem, äfvensom att tillvinna sig aktning och lydnad; b) förmågan att hålla barnen till nyttiga sysselsättningar; c) god hälsa. Sökande, som därjämte kan förete betyg om föregående verksamhet på detta område, äger företräde. Ingen göre sig besvär, som ej kan uppfylla öfvan skrifna villkor.

KUNGÖRELSE.

Platsen som stadsjuksköterska i Örnköldsvik kungörelse härmed till ansökan ledig. Befattningen tillsättes för fem år i sänder med under denna period förbehållen ömsesidig uppsägningstid af tre månader. Sköterskan åtnjuter i årlig lön 700 kronor samt uppår desutom 1000 för vård af sjuka särskild ersättning enligt taxa. Sökande skall förete intyg om god frejd samt om sundhet och tillfredsställande utbildning. Ansökningar skola ställas till hälsovårdsnämnden i Örnköldsvik och ingifvas inom 30 dagar från denna kungörelses införande i allmänna tidningar. Örnköldsvik den 14 Maj 1904.

Helsovårdsnämnden.

Mot fritt vivre

önskas en frisk, barnkär bättre flicka, ej under 20 år, att tillse ett 5 män. barn o. delt. i hush. göromål. Sv. m. fot. o. rek. till »Liten familj», Norrköping p. r.

Kokerska

väl rek. får plats fr. o. m. juni månad hos ungherre. Närmare Rikstel. 40 32.

Införd engelska, som vill undervisa i sitt språk samt målning, önskas under sommarhänderna på egendom i Skåne. Svar jämte ref. torde sändas under adress: Frau Ida v. Alers, Adolfsalleg 27, Wiesbaden.

En cirka 30-årig, enkel och anspråkslös, bättre flicka, häst musikalsk, med mildt och godt sinne samt villig deltaga i alla inomhus förefallande göromål kan få plats hos familj i närheten af stad. Den sökande som skall dela rum med medelålders, sjukligt fruntimmer, kommer att anses som medlem af familjen. Referenser fördras. Svar med fotogr. o. anspråk till »Hem», Uddevalla. adr. Hallmans bokhandel.

Gods platser för hushållsbitr., lärarinnor, barnfr., vårdninnor att genast söka genom Inack. Byrån, Hamngatan 2 III, Norrköping.

En bildad oberoende dam

eller ung barnlös enka med trefligt utseende och ett jämnt godt humör, helst något musikalsk, sökes såsom värdinna i ett godt och fint hem för ensam yngre enkeman i en af norra Sveriges större städer. Såsom hufvudsak önskas att hon skall med värd och omtanke egna sig åt hemmet samt fullkomligt känna konstens att göra ett hem trelligt och angenämt. Alder bör vara 25-30 år. Reflekterande härå torde med fullt förtroende sända svar, kanske helst med fotografi, hvilket senare genast returneras, under adress »Hem», Iduns exp.

Som kassörska till slöjdfärf i större landsortsstad sökes ordentlig o. pålitlig, i bokföring fullt kunnig flicka. Svar till »Pålitlig 04», Iduns exp.

Många gods lärarinneplatser att genast söka med lönevillkor fr. 200 t. 500 kr. pr läsår. Nya Inack-byrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm. Etab. 1887.

Barnjungfru.

Duglig, villig, gladlynt och barnkär jungfru, häst något kunnig i sömnad, ärhåller god plats genast, om ansökan jämte fotografi och lönespråk sändes till fru H. Dieckrichs, Falun. Goda rekommendationer fördras.

Som

föreståndarinnan för mathållningen m. m. å Sjöofficerssällskapets mess i Karlskrona finnes plats ledig att tillträda den 1 nästk. okt. för en i matlagning och öfriga hushållsgöromål fullt kunnig person. Lön 600 kr. jämte 2me boställsrum och fritt vivre.

Ansökningar, åtföljda af handlingar, styrkande sökandes kompetens, torde snarast möjligt insändas till Sjöofficerssällskapet Ekonomidirektör, Karlskrona, hvilken på begäran meddelar närmare upplysningar.

En undervisningsvan lärarinna, som genomgått seminariet och kan fullständigt tala engelska eller franska, ärhåller inst. sept. plats hos Öfverste Silverstolpe, Borås, för att undervisa en 12 års flicka; deltagande i husliga göromål fördras ej.

Privatlärarinna önskas i prästgård i öfre Norrland till slutet af ang. d. år att undervisa två flickor, 8 o. 10 år, i allm. läroverkens 2 klass kurs. Sv. t. »E. S.», Sorssele.

För lärarinnor, hushålls- o. barnfröknar finnes platser å Norra Inack.-Byrån, Malmkilnadsq. 27, Sthlm. Riks 85 65. Allm. 111 87.

PLATSSÖKANDE

De, som resa till badort och önska någon som hjälp och sällskap, torde vända sig till tvänne flickor, som önska sig sådan pl. Sv. emotets tacksamt till »Norrlandskor 1904», Skorpeld p. r.

Bättre flicka kunnig i matlagning, handarbeten m.m. önskas snarast möjligt aflönad plats. Svar »M. A.» Husby-by, Mörby.

Sommarkondition

önskas af undervisningsvan yngling, som vid terminens slut emoter uppflyttning till öfre sjunde latinklassen. Goda betyg och referenser kunna presteras. Svar till »18 år» p. r. Gefle.

Ung, bildad, barnlös änkefru,

med praktiska intressen, språkkunnig o. musikalsk, önskar sysselsättning som husmoder i respektabelt, finare änklingshem, där minderåriga barn finnas. Svar till »Intresse», Jönköping p. r. före 8 juni.

Plats som lärarinna i handarbete sökes i flickskola. Betyg från Lundinska kursen, Handarbets vännar samt intyg om kompetens i klädsömnad. Svar till »G. G.», Upsala p. r.

En 19 års flicka, van vid skrifgöromål, söker plats på kontor eller som skrifbiträde. Goda betyg kunna företes. Tacksam för svar till »A. 1904», Sala p. r.

Ung dam,

med fin uppfostran, önskar plats som lektis. Svar emotets till »English», Iduns exp.

En ung flicka af god familj, som genomgått åttklassigt läroverk, önsk. komma i en trefl. familj på landet, där godt tillfälle gifves att lära o. vara behjälplig m. förek. hushållsgöromål. Är villig att betala något. Sv. t. »Huslig», Bollnäs p. r.

Betalande hushållsbiträde önskar plats i bildad familj. Svar till »Landet vid hafvet», Iduns exp.

Ung, bildad, musikalsk flicka,

af god familj, egande god handstil och vana vid skrifgöromål, önsk. pl., helst i familj, där hon äfven kan vara till sällskap o. om så önskas biträda m. husliga göromål. Svar till »Plikttrogen», Länsstidningens kontor, Karlskrona.

En bättre flicka kunnig i massage och sjukgymn. önskar plats i fam. el. t. badort. Sv. till »E. A.» Iduns exp. Sthlm.

En ung, glad

23 års flicka önskar medfölja till badort såsom hjälp och sällskap åt äldre dam. Svar till »Stockholmska 04», Iduns exp.

En ung bildad o. musikalsk flicka,

önskar anställning som sällskap o. hjälp hos medelålders dam, om möjligt, någon som ämnar företaga utrikes resor. Svar märkt »Anspråkslös», Iduns exp.

Språkkunnig lärarinna med elementar- utbildning o. 12-årig undervisningsvana söker sommarkondition. Engelska talas. Road af skrif- o. hushållsgöromål. Något musik-kunnig. Små pretentioner. »E. B.», Stockholms Läsalong.

Studentska,

som vistas vid universitet, önskar under sommaren — efter mids. — plats på landet för att underv. mera försigk. elever. Svar med uppg. om löneförm. till »Ams», Jönköping p. r.

En ung seminarieb. undervisningsvan musikalsk lärarinna, som vill utomlands, önskar sommarplats. Svar till »Xenia» Iduns exp.

Skicklig musiklärarinna,

elev af hr Richard Anderson, önskar under sommaren mot fritt vivre gifva undervisning i musik. Svar till »Musik», Iduns exp.

Ung, bildad flicka önsk. und. en månads tid i sommar medfölja äldre el. yngre dam som sällskap o. hjälp under resa el. vid badort. Pretentioner: fri resa o. fritt vivre. Sv. märkt »Resa» Norrköping p. r.

Ung flicka önsk. plats i fin fam. att gå frun tillhanda. Är kunnig i handarbeten o. villig biträda med skrifgöromål. Lön önskas. Svar till »Familje-medlem», Iduns exp., Stockholm.

Lärarinna, m. goda betyg och undervisningsvan, önskar plats från 1 juni o. till 1 sept. Någon lön samt fria resor önskas. Sv. t. »1904», Kristinehamn p. r.

En flicka önskar för sommaren sysselsättning i hem. Är kompetent att undervisa mindre barn. Svar till »INGA», Iduns exp.

Sjukgymnast-Massös

önskar anställning und. sommaren på landet el. t. badort. Ref. finnes. Adr.: Linnég. 67, 2 tr. t. v. Tel. Öst. 20 15.

Ung flicka som genomgått »Barnvård» i Stockholm äfvensom hushållskurs önskar plats i familj. Svar till »D. H.», adr. Dr Philip, Norrköping.

Mot fritt vivre

önsk. ung, husl. flicka pl. i bättre hem, som sällskap och hjälp. Van vid skrifgöromål om så önskas. Sv. t. »Sällskap», Kalmars p. r. Prima referenser.

Bildad, husl. flicka kunnig i matl., bakn., sömn., damning m. m., söker plats. Vid. upplysn. Norra Inack.-Byrån, Malmkilnadsqatan 27, Sthlm. Riks 85 65.

Mot fritt vivre medd. undervisning i träslöjd o. handarb., äfven för små barn enl. Kindergartens metod. Goda betyg finnes. Sv. märkt »Slöjd» sändes till Iduns exp.

Sommarkondition

önskas af språklärarinna (12 år Paris). Lektioner i franska o. engelska mot fritt vivre o. fria resor. Sv. märkt »G. L.» torde adresseras till S. Gumæli Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

Hushålls- o. bildad flicka, kunnig i matl., bakn., sömn., söker plats Arbetsam, plikt-trogen. Svar »Rask» under adr. S. Gumæli Annonssbyrå, Sthlm.

För att få sköta hälsan

och samtidigt vara till största möjliga hjälp vill ung, bildad flicka gärna komma t. rart hem i barrskogstrakt (helst Småland). Är villig betala. Utförligt svar märkt »LISA», väntas tacksamt under adress: Skara p. r.

Sommarinackordering erhålles i det naturköna Carlshamn för unga flickor i hem där ungdom finnes. Några minuters väg från Vägga saltsjöbad. Fru Pauline Kullberg, Carlshamn.

Ung flicka kan få god inackordering i London för studerandtill af engelska språket. Pris pr mån 100 kr. Mindre för två. Svar till Principal, 137 Highbury New Park, London N

En ung flicka kan under sommarmån. erhålla god inack. till 40 kr. i mån. i familj på landet i Småland. 18-årig dotter finnes i familjen. Svar till »A», Iduns exp.

Frau von Mengershausen, Hannover, Schiffgraben 11, nimmte junge Damen auf, die grünllich Deutsch lernen wollen. Beste Referenzen.

Inackordering till nästkommade höst kan erhållas hos Mrs E. Long, 84 Kommandörsgatan, Stockholm. Enskildt eller deladt rum. Tillfälle till fransk och engelsk konversation. Anmälan om möjligt före sommaren. Privata lektioner. Ref. gen. f. d. Lektorin vid Högre Lärarinneseminarium, J. Humble.

På centralt belägen Herrgård mottag. damer i inack. Underv. i matlag. o. öfriga hushållsgörom. meddel. om så önskas. Svar till »Inackordering» Kontoret Svea, Norrköping.

Ungherre

önskar i sommar inack. (gårna i Norrland) i närh. af skog o. sjö o. där ungdom finnes. Svar m. uppg. å pris, lön m. m. till »Fingal 780», Enköping p. r.

Konfirmander

kunna efter midsommar erhålla undervisning och inackordering hos undertecknad. Sättersta prästgård & Bogsta d. 7 Maj 1904. F. O. Sandsten, Kyrkoherde.

Ett hem

önskas på landet eller i stad för en 14 års flicka. Svar med prisuppgift torde godhetsfullt insändas till Juvelerare G. Å. Dahlgren, Malmö.

Rum för Resande

från 1.-, 1.50, 2.- pr dygn. Elektriskt ljus. Tillträde till dösch. Spårvarv passerar. Tel. 30 00. Praktiska hemmet, Haga Kyrkogata 12 F. GÖTEBORG.

Jämtland.

Inack. kan erhållas såväl nu genast, som framdeles under sommarmånaderna. Vidare medd. Anna Backman, Köfra.

I det naturskönt belägna Båstad

erhålles god inackordering hos Fru Christine Andersson.

Två unga flickor af god familj, häst musikalska, kunna få billig inack. öfver som. hos doktorsfamilj på landet vid sjö. Sv. t. A. t. 206 27 o. Riks 47 27.

För en flicka

i konfirmationsåldern eller därund., som vill dela rum med familjens egen dotter, finnes t. hösten tillfälle t. inack. uti godt hem i Strengnäs. Sv. till »L. S.» under adr. S. Gumæli Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

Flickor

emottagas und. inst. sommar i hel inack. jämte natvårdsberedelse för ett pris af 90 kr. Svar till kyrkoherde L. Wallin adress: Hedensö.

Skolyngling,

frisk o. välartad, får inack. under nästa läsår i Stockholm i godt hem, där ungdom finnes Läge centralt. Svar märkt »Realist», sänd. t. Iduns exp., Sthlm.

Vid norrländsk herrgård med mycket vackert läge vid skog och sjö gifves tillfälle till inackordering. Svar till »Herrgård» Iduns Exp. f. v. b.

Inack. kan erh. för några skolflickor i godt hem, naturskön trakt v. skog o. sjö. Dagl. båtar o. post. Piano finnes. Vidare genom bref. Svar till »Hem I. E.», Iduns exp.

Sommarinackordering

kan erh. för tvänne fruntim. — ej sjuka el. lungsjuktiga — som vilja dela rum. Frisk, vacker trakt. Pris 40 kr. i mån. Sv. t. Odensvi kommunistergård, Köping.

Inackordering, för cir. 14 dagar, önskas af ung dam, juli eller aug. i naturskön trakt, där ungdom finnes, tillf. i. bad o. förströelse. Svar med prisuppgift t. »B. Z. L.» under adr. S. Gumæli Annonssbyrå, Stockh. f. v. b.

I god familj i London

hos Mrs Thomson, hvilkens nuvarande adr. är 76 Oxford Gardens, North Rensington, emottagas den 1 okt. i inackordering några unga flickor som önska lära engelska språket. Vidare upplysningar direkt eller genom Disponenten H. Lundborg o. fru, Guldsmedshyttan.

PARIS. Pension famille, près du jardin de Luxembourg. Réf. suédoises. Mme Barré, 70 rue d'Assas.